

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἔτος 61 – Τεύχος 1

Ἰανουάριος 2012

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ του Μακ. Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Κλάδου Εκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς
Ἱπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας κ. Κύριλλος

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ: Ἀλέξανδρος Ἰ. Κατσιάρας

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ 2011 ΜΕ ΕΝΙΑΥΣΙΑ ΘΗΤΕΙΑ: Ἀρχιμ. Νικόδημος Σκρέττας, Ἀρχιμ. Σωτήριος Κοσμόπουλος, Ἀρχιμ. Ἀγαθάγγελος Κόκλας, Ἀρχιμ. Ἀμβρόσιος Γκουρβέλος, Πρωτ. Θεμιστοκλῆς Χριστοδούλου, Καθηγ. Κων/νος Κορναράκης – ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΥΛΗΣ: Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη. – ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Χαράλαμπος Κωστόπουλος – ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη, Κων. Χολέβας καί Βασίλειος Τζέρπος. – ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος. Ἰπεύθυνος Τυπογραφείου: Ν. Κάλτζιας, Ἰασίου 1 – 115 21 Ἀθήνα, Τηλ.: 210-7272.356 – Fax 210-7272.380. Τιμή τεύχους 1 € (γιά ἄσους δέν τό δικαιούνται δωρεάν).

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ:

Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21, ΑΘΗΝΑ Τηλ: 210 72.72.253, Fax: 210 72.72.251
e-mail: efimerios@ecclesia.gr

Ἐξώφυλλο: Λεπτομέρεια περιστέρωνα τῆς Τήνου.

Τὸ Περιοδικό «Ἐφημέριος» δέν εὐθύνεται γιά τὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα τῶν ἀρθρογράφων του.

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Έτος 61

Ίανουάριος 2012

Τεύχος 1

Περιεχόμενα

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΤΣΙΑΡΑ Είσοδικόν	3
ΠΡΩΤ. ΣΤΑΜΑΤΗ ΣΚΛΗΡΗ Περί Εύαισθησίας β'	4
ΠΡΩΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Ποιά τά βασιικά στοιχεΐα του κηρύγματος του Ίησου;	6
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Ι. ΣΚΑΛΤΣΗ Ή θεία Λειτουργία του άγιου Γρηγορίου του Θεολόγου	7
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΟΡΝΑΡΑΚΗ Ή λόγος τής Έκκλησίας και ό σύγχρονος άνθρωπος (Α')	11
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Σ. ΚΑΡΙΩΤΟΓΛΟΥ Τό ύλικό τής κατήχησης (ΣΤ')	13
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Ι. ΜΠΟΥΜΗ Οί ιεροί κανόνες και ό ρόλος τής ανθρώπινης συνείδησης («Ή άπροαίρετος νυκτηρινή ρύσις») (Α')	15
ΑΡΧΙΜ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ Κυριακή 22 Ίανουαρίου 2012, ΙΕ' Λουκά (Ζακχαίου)	17
ΠΡΩΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Α. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ «Πρεσβεία Χριστού» Μία νέα αίρεση στην Έλλάδα	20
ΠΡΩΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΛΛΙΑΝΟΥ Ή αποποιμαντική: ή, Ψάχνοντας πίσω από τά Προσωπεΐα	22
ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΕΡ. ΣΙΑΣΟΥ Ή Ο Άγιος Ίωάννης ό Νεομάρτυς	24
Ήπικοινωνία	26
Ή Βιβλιοθήκη του Έφημερίου	28
Βιβλιοπαρουσίαση	29
Μηνολόγιο	31
Έφημεριακά	32

«Ἦ μήπως σοῦ διαφεύγει ὅτι ἡ προσευχή σου ἀποτελεῖ ὑπόμνηση τῆς δικῆς σου ἀπανθρωπιᾶς; Ποιά συγχώρηση ἔδωσες καί ζητᾶς συγγνώμην; Ποιόν ἐλέησες κι ἐπικαλεῖσαι τόν Ἐλεήμονα; Ἀλλά κι ἄν ἀκόμα προσφέρῃς ἐλεημοσύνη, σάν προίον ἀπάνθρωπης ἐκμεταλλεύσεως, δέν θᾶναι καρπός τῶν συμφορῶν τῶν ἄλλων, γεμάτη δάκρυα καί στεναγμούς; Ἐάν γνῶριζε ὁ φτωχός ἀπό ποῦ προσφέρεις τήν ἐλεημοσύνη, δέν θά τή δεχόταν γιατί θά αἰσθανόταν σά νᾶμελλε νά γευθῆ σάρκες ἀδελφικές καί αἷμα συγγενῶν του. Θά σοῦ πετοῦσε δέ κατάμουτρα τοῦτα τά λόγια τά γεμᾶτα θάρρος καί φρονιμάδα: Μή μέ θρέψης, ἄνθρωπε, ἀπό τά δάκρυα τῶν ἀδελφῶν μου. Μή δώσης στό φτωχό ψωμί, βγαλμένο ἀπό τούς στεναγμούς τῶν ἄλλων φτωχῶν. Μοίρασε στούς συνανθρώπους σου ὅσα μέ ἀδικίες μάζεψες καί τότε θά παραδεχθῶ τήν εὐεργεσία σου.

Ποιό τό ὠφελος, ἄν δημιουργεῖς πολλούς φτωχοῦς (μέ τήν ἐκμετάλλευση) κι ἀνακουφίζεις ἓνα (μέ τήν ἐλεημοσύνη); Ἐάν δέν ὑπῆρχε τό πλῆθος τῶν τοκογλύφων (τῶν ἐκμεταλλευτῶν γενικά), δέν θά ὑπῆρχε οὔτε ἡ στρατιά τῶν πεινασμένων. Ἐάν διαλυθοῦν τά ὀργανωμένα οικονομικά συμφέροντα κι ὅλοι θ' ἀποκτήσουμε τήν οικονομική μας αὐτάρκεια».

[Γρηγορίου Νύσσης, «Κατά τοκίζόντων» PG 46,437-445.

(Ἀπό τήν ἔκδοση τῆς Ἱ. Μ. Καισαριανῆς):

Κείμενα τῶν Ἀγίων Πατέρων γιά τήν ἀντιμετώπιση
τῶν προβλημάτων πού δημιουργεῖ ἡ οικονομική κρίση.

Μτφρ. Σεβ. Μητροπολίτη Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ].

Σεβαστοί πατέρες,

Σέ συνέχεια τοῦ κειμένου του γιά τήν αἰσθητική εὐαισθησία, πού φιλοξενήθηκε στίς σελίδες τοῦ «Ἐφημερίου» στό τεῦχος Νοεμβρίου, ὁ π. Σταμάτης Σκλήρης στή στήλη *Προσόμοια* ἐξειδικεύει τό θέμα τῆς εὐαισθησίας στήν «ἐκκλησιαστική εὐαισθησία». Ὁ Πρωτ. π. Κων. Παπαθανασίου στή στήλη *Τίνα μέ λέγουσι οἱ ἄνθρωποι εἶναι;* ἀπαντᾷ στό ἐρώτημα «Ποιά τά βασικά στοιχεῖα τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰησοῦ;», ὁ καθηγητής κ. Παν. Σκαλτσῆς στή στήλη *Πρός Ἐκκλησιασμόν* ἀναφέρεται στήν «Θεῖα Λειτουργία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου» καί στή νέα μας στήλη *Βιοθητικά Διλήμματα* ὁ καθηγητής κ. Κων. Κορναράκης μέ τό πρῶτο μέρος τοῦ εἰσαγωγικοῦ ἄρθρου του «Ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας καί ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος» τοποθετεῖ τόν ἐντοπισμό τοῦ ποιμαντικοῦ καί θεολογικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας στήν ἀπάντηση τοῦ ἐρωτήματος περί τῆς ἀφύπνισης τῆς αὐτοσυνειδησίας τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ἀπεγκλωβισμός τοῦ ὁποίου ἀπό τήν εἰκόνα του καί τήν ἀναζήτηση τοῦ «νοήματος τῆς ἀρχῆς», μίας Ἀρχῆς πού δέν ὑπόκειται σέ νομοτέλεια, συνδέεται ἄμεσα ἀκριβῶς μέ τό ἐρώτημα αὐτό.

Ὁ κ. Ἀλέξ. Καριώτογλου συνεχίζει τήν ἀνάλυση τοῦ «Ἰλικοῦ τῆς κατήχησης» στήν στήλη *Πρός Κατήχησιν* καί στήν *Διακονία τοῦ Λόγου* ὁ π. Νικόδημος Εὐσταθίου ἀναλαμβάνει τήν σκυτάλη ἀπό τόν π. Ἄντ. Πινακούλα, τόν ὁποῖο καί ἀπό αὐτή τήν θέση εὐχαριστοῦμε θερμά γιά τόν κόπο του καί τήν συνέπειά του. Στή στήλη *Πρός Οἰκοδομήν* ὁ καθηγητής κ. Παν. Μπούμης σχολιάζει τό θέμα «Οἱ ἱεροὶ κανόνες καί ὁ ρόλος τῆς ἀνθρώπινης συνείδησης», ὁ π. Κων. Καλλιανός στίς *Ἐφημεριακές Ἰχνηλασίες*, μέ τό ἄρθρο του «Αὐτοποιμαντική: ἢ, Ψάχνοντας πίσω ἀπό τά προσωπεῖα» παραπέμπει στήν «αὐλή πού ξέρει ν' ἀναπαύει, τήν ὅποια αὐλή τοῦ Κυρίου», καί στήν στήλη *Πρός Διάκρισιν* ὁ π. Βασ. Γεωργόπουλος ἐντοπίζει νέα αἴρεση στήν Ἑλλάδα, τήν «Πρεσβεία Χριστοῦ».

Στό *Συναξάριον* θά βρεῖτε τόν Βίο τοῦ Νεομάρτυρα Ἁγίου Ἰωάννη, τοῦ Βραχωρίτη, στήν *Ἐπικοινωνία* ἐνδιαφέρουσες πάντοτε θέσεις καί ἀπόψεις, τίτλους νέων βιβλίων πού ἐντοπίζει ὁ κ. Στ. Τερζῆς στήν *Βιβλιοθήκη τοῦ Ἐφημερίου*, στήν *Βιβλιοπαρουσίαση* νέα ἐνδιαφέροντα βιβλία καί στό *Μηνολόγιο* εἰδήσεις πού θά σᾶς ἐνδιαφέρουν, καί τά δύο μέ τήν φροντίδα τῆς κ. Λίτσας Ἰ. Χατζηφώτη, καί στά *Ἐφημεριακά* ὁ π. Γεώρ. Βαμβακίδης σᾶς ἐνημερώνει γιά τά νέα δικαιολογητικά πού ἀπαιτοῦνται γιά τήν χορήγηση τοῦ ἐφ' ἅπαξ τῶν Κληρικῶν.

Ἀλέξανδρος Κατσιάρας,
Διευθυντής Σύνταξης

Περί Ευαισθησίας Β΄

Πρωτ. Σταμάτη Σκλήρη

(Β΄ Ἐκκλησιαστική Ευαισθησία)

Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει καί στήν ἐκκλησιαστική ζωή. Ὑπάρχουν σήμερα κανόνες, κώδικες συμπεριφορᾶς, ξύλινες γλῶσσες πού ἀντικατέστησαν μέ τόν καιρό τό Χριστό τῶν Εὐαγγελίων καί τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος. Οἱ τυφλοσοῦρτες καί τά συνταγολόγια ἀντικατέστησαν τή σπαρταριστή ἀγάπη μέ τήν ἐπιπλοποιΐα τῆς ἀγάπης.

Ὅταν μιλάμε στό στύλ «πρέπει νά ἀγαπᾶμε τούς ἐχθρούς μας», μιλάμε ἄραγε γιά τήν ἀγάπη τοῦ Ἐσταυρωμένου; Τά λόγια μας δείχνουν πώς ἔχουμε νοιώσει τίς εὐαισθησίες αὐτῆς τῆς σταυρωμένης ἀγάπης; Μήπως μιλάμε γιά τή γενική ἀγάπη πρὸς τήν ὅλη ἀνθρωπότητα καί δέν νοιώθουμε τήν εὐαισθησία τῆς συγκεκριμένης ἀγάπης πρὸς τό συγκεκριμένο ἄνθρωπο, πού ὁ Χριστός ὀνόμασε «πλησίον»; Θά μπορούσε νά μᾶς πει κάποιος «οὐφ, ἄσε με πιά, δέν θέλω νά τούς ἀγαπῶ». Ἦ, ἀκόμη χειρότερα, θά μπορούσε κάποιος ἄλλος νά μᾶς πει «οὐφ, ὅλους αὐτούς τούς ἀγαπῶ!», χωρίς νά ἔχει νοιώσει πραγματικά τήν εὐαισθησία τῆς ἀγάπης πού ἀνθίζει ἀνάμεσα σέ δύο ἀνθρώπους πού βλέπουν ὁ καθένας τόν ἄλλον σάν μοναδικό. Γι' αὐτό μπορούμε νά δώσουμε κάτι σ' ἓνα φτωχό, ἀλλά δέν μπορούμε νά «χάσουμε χρόνο» νά τόν ἀκούσουμε, ἢ δέν μπορούμε νά τόν καλέσουμε νά φᾶμε στό σπίτι μαζί του. Ἡ εὐαισθησία εἶναι κάτι ἄλλο. Εἶναι αὐτό πού δέν ἔνοιωσε ὁ ἱερέας καί ὁ λευίτης πού προσπέρασαν ἀδιάφορα τόν «ἐμπεσόντα εἰς τούς ληστάς» τῆς παραβολῆς, ἀλλά τό ἔζησε ὁ (μέχρι τή στιγμή τῆς συνάντησης) μακρυνός καί ἐχθρικός του σαμαρείτης!

Ἐσύ τώρα, ἂν θέλεις, ξαναβρές τό Χριστούλη πού χάσαμε στό δρόμο. Ἀλλά πρὸς Θεοῦ μὴν ξεκινήσεις ἀπό γενικές ἀπρόσωπες «χριστιανικές» ἀρχές, ἀλλά ἀπό εὐαισθησίες πού προκύπτουν στή ζωή καί πού ἀνθίζουν σέ κάποια ἀπροσδόκητη στιγμή, ὅπου τίς ἀξιοποιοῦν τά συγκεκριμένα πρόσωπα. Ἦς μὴ παριστάνουμε τούς σωτήρες ὀλόκληρης τῆς ἀνθρωπότητος, Ἦς ποῦμε ἀπλᾶ «τᾶφερε ἡ ζωή, τᾶφερε ὁ Θεός ἔτσι, ὥστε ν' ἀντικρουθοῦμε μέ κάποιον ἄνθρωπο καί νά τόν δοῦμε σάν μοναδικό». Καί τότε σκύψαμε πάνω στήν καρδούλα του καί τήν ἀφουγκραστήκαμε. Μπορεῖ νᾶναι ὁ συμμαθητής, ὁ γείτονας, ὁ συνάδελφος, ὁ δυνατός ἔρωτας, ἢ ἐκεῖνος ὁ ἀπρόσεχτος πού μᾶς τράκαρε, θυμώσαμε πρὸς στιγμήν κι ὅμως...

Συνήθως λέμε «αὐτός εἶναι ὁ φίλος μου» ἢ «σήμερα ἔκανα ἓναν καινούργιο φίλο» ἢ «ἐγώ, ξέρεις, ἔχω καλοῦς φίλους». Ξεχνᾶμε πώς ὅλα αὐτά τά αὐθεντικά

πράγματα που δίνουν νόημα στη ζωή μας, ό Θεός τά έφερε μέσα απ' την καθημερινή ζωή, έτσι απλά αλλά ευαίσθητα και προσωπικά. Κι εμείς νομίζουμε πώς τά κατορθώσαμε εμείς. Όπως νομίζουμε πώς και τά παιδιά μας «εμείς τά σπουδάσαμε»...

Άς βάλουμε στη ζωή μας μιά θεμελιακή ύποψία: μήπως πίσω από τίς σχέσεις μας μέ τούς ανθρώπους έμφωλεύουν κάποιες ύπαρξιακές ευαισθησίες, που αυτές πυροδοτούν σέ άπροσδόκητες στιγμές τήν έμπύρετη αγάπη;

Νά γίνεσαι μικρούλης, όπως έλεγε ό πατήρ Πορφύριος. Και από κει νά βλέπεις τό Θεό και τόν άνθρωπο. Μικρούλης, για νά μπορείς νά δεις τό άγριολούλουδο από κοντά. Άν είσαι γίγαντας, σου ξεφεύγει. Μικρούλης για νά χάσεις τίς ψεύτικες άβεβαιότητες. Μικρούλης, μήπως κι άξιωθείς τήν πνευματική άκτημοσύνη, τήν άθωότητα και τά έκθαμβά μάτια. Μήπως ανταλλάξεις τή μεγάλη ιδέα μέ τήν άπληθή αλήθεια. Μήπως και γλυτώσεις τήν «χριστιανική καριέρα»...

ΤΙΝΑ ΜΕ ΛΕΓΟΥΣΙΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΙΝΑΙ;

26. Ποιά τὰ βασικά στοιχεῖα τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰησοῦ;

Πρωτ. Κωνσταντίνου Παπαθανασίου,
Ἐφημ. Ἱ.Ν. Κοιμ. Θεοτόκου Παλαιῦ Φαλήρου, Ἱ.Μ. Νέας Σμύρνης

ΣΤΑ ΙΕΡΑ Εὐαγγέλια παρουσιάζεται ὁ Ἰησοῦς ὡς διδάσκαλος, ὁ ὁποῖος περιόδευε ὅλη τὴ Γαλιλαία, καὶ μὲ κέντρο τὴν Καπερναοὺμ μετέβαινε καὶ στίς γύρω περιοχές· δίδασκε στίς συναγωγές καὶ κήρυττε τὸ «εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας» (Μτ. 4,23). Σέ ὁλόκληρο τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ μπορούμε νά διακρίνουμε τὰ παρακάτω στοιχεῖα:

α. *Ἡ ἐκπλήρωση.* Μὲ τὴν παρουσία καὶ τὸ ἔργο τοῦ Ἰησοῦ ἐκπληρώνονται δύο στενά σχετιζόμενα πράγματα, ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆτες τῆς Π.Δ. καὶ ὁ καιρὸς. Οἱ προφῆτες τοῦ Ἰσραὴλ προσδοκοῦσαν τὸ μέλλον, ὅταν ὁ Θεὸς θά δράσει ἀποφασιστικά καὶ τελικά (Ἱερ. 31,31).

β. *Ἡ ταυτότητα.* Ὁ Ἰησοῦς ὡς διδάσκαλος μὲ ἓνα δυνατὸ λόγο προσδιορίζει στοὺς μαθητές του τὴν ταυτότητά του: «Ὅς ἐμέ δέχεται, ... δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με» (Μκ. 9,37). Ἀκόμη περισσότερο ὁ Δ' Εὐαγγελιστὴς δείχνει ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον στὴ βαθύτερη κατανόηση τῆς ταυτότητας τοῦ Ἰησοῦ.

γ. *Ὁ σκοπός.* Παράλληλα, σέ πολλές περιπτώσεις ὁ Ἰησοῦς λέγει ὅτι ὄχι μόνο εἶναι σταλμένος, ἀλλὰ ὅτι «ἦλθεν» ἢ «ἐλήλυθεν» στὸν κόσμον (Ἱω. 8,14· 12,46). Ἀλλοῦ ἀναφέρει ὁ Ἰησοῦς τὸ σκοπὸ του: «ἵνα καὶ ἐκεῖ κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ ἐξῆλθον» (Μκ. 1,38), «εὐαγγ-

γελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με» (Λκ. 4,18-19).

δ. *Ἡ αὐθεντία.* Ἐνα ἄλλο βασικὸ στοιχεῖο πού διακρίνουμε στό κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἡ αὐθεντία του· δίδασκε μὲ αὐθεντία κι ὄχι ὅπως δίδασκαν οἱ γραμματεῖς (Μκ. 1,22). Ἡ αὐθεντία τοῦ Κυρίου δέν ἔχει καμία σχέση μὲ τίς ἐρμηνεῖες καὶ ἀπόψεις τῶν γραμματέων, ἀλλὰ σχετίζεται μὲ τὴ νέα ἀποκάλυψη ἀπὸ τὸν Θεό.

ε. *Ἡ θεότητα.* Ἐπίσης, κηρύττει ὁ Ἰησοῦς ὡς Θεὸς καὶ ἔτσι μνημονεύεται μετὰ τὴν ἀνάσταση καὶ προσκυνεῖται ἀπὸ τοὺς μαθητές του (Μτ. 28,17). Ὁ δὲ Θωμᾶς τὸν ἀποκαλεῖ «ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου» (Ἱω. 20,28). Ἡ σχέση τῶν μαθητῶν του μὲ τὸν Διδάσκαλό τους εἶναι μοναδική, χωρὶς νά ἔχει παράλληλο. Ἡ αὐτομαρτυρία του «ἐγὼ εἰμι» δέν ἀφήνει καμία ἀμφιβολία γιὰ τὴ θεότητά του.

στ. *Τὸ μέλλον.* Ὁ τίτλος «υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» πού ἐπιλέγει ὁ Ἰησοῦς χρησιμοποιεῖται κατεχοξήν μὲ μελλοντικὸ χρόνον ρήματα. Ἀκόμη ὅταν καλεῖται «βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ» ἢ «Μεσσίας» δέν γίνεται μὲ ἐθνικιστικὴ ἔννοια· γι' αὐτὸ ὁ ἴδιος ἐπιλέγει τὸν τίτλο «υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου», γιὰ νά δείξει παράλληλα τὴν ταπεινότητα καὶ τὴ μέλλουσα δόξα του, τὸ πάθος καὶ τὴν ἐξουσία του (Μκ. 9,31· 8,38· 13,32).

Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου

Τοῦ Παναγιώτη Ἰ. Σκαλτσῆ,
Ἄν. Καθηγητῆ Α.Π.Θ.

ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ οἰκογένεια τοῦ ἀλεξανδρινοῦ τύπου, ἐκτός ἀπό τίς Λειτουργίες τοῦ ἀποστόλου Μάρκου καί τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἀνήκει καί ἡ ἔχουσα καππαδοκικές ρίζες θεία Λειτουργία τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Ἡ ἀντιοχειακή της προέλευση φαίνεται ἀπό τό ὅτι, σ' ἀντίθεση μέ τήν ἀλεξανδρινή παράδοση, τά δίπτυχα βρῖσκονται μετά τόν καθαγιασμό τῶν τιμῶν δώρων, ὅπως ἀκριβῶς συνηθίζεται καί στό βυζαντινό λειτουργικό τύπο. Ἐνῶ ἐπίσης στόν ἀλεξανδρινό τύπο ὑπάρχει τό ἔθος δύο ἐπικλήσεων, μιᾶς πρό τῶν ἰδρυτικῶν λόγων (προεπίκλησης) καί μιᾶς μετά, στήν ἐν λόγω θεία Λειτουργία ἡ ἐπίκληση εἶναι μία καί λέγεται μετά τό «Λάβετε, φάγετε...» καί τό «Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες...», ὅπως γίνεται στήν ἀντιοχειακή λατρεία καί τή βυζαντινή παράδοση. Ὁ μελισμός ὁμως τοποθετεῖται πρῖν ἀπό τήν Κυριακή Προσευχή, ὅπως ἀκριβῶς συνηθίζεται στήν ἀλεξανδρινή λειτουργική πράξη. Ἐπιβεβαιώνεται ἔτσι ἡ ἄποψη ὅτι ὁ πυρήνας τῆς Λειτουργίας αὐτῆς εἶναι συριακός, ὄχι ἄσχετος πρός τόν ἅγιο Γρηγόριο τό Ναζιανζηνό, ἀλλά στήν πορεία «ἐσημειώθησαν εἰς ἀκτῖνα εὐρεῖαν ἐπεξεργασίαι μετά πολλῶν δανείων καί προσθηκῶν, οὕτω δέ προῆλθεν ἡ ἐπ' ὄνοματι τοῦ μεγάλου τούτου πατρός φερόμένη Ἀλεξανδρινή Λειτουργία»

Τό κείμενο τῆς φερόμενης ὡς Λειτουργίας τοῦ καππαδόκη Πατέρα καί σπουδαίου θεολόγου τῆς Ἐκκλησίας μας ἀγίου Γρηγορίου, τοῦ ὁποίου ἡ μνήμη τιμᾶται στίς 25 Ἰανουαρίου, ἔχει διασωθεῖ στόν παρισινό κώδικα 325, φφ. 60-120, τοῦ 14ου αἰ. Πρόκειται γιά αἰγυπτιακῆς προέλευσης χειρόγραφο, παλαιότερο ἀπ' ὅτι δηλώνεται στό σχετικό κατάλογο, χρονολογούμενο τόν I-IA' αἰ. «Τό κείμενο εἶναι δίστηλο. Δεξιά εἶναι γραμμένο τό ἑλληνικό κείμενο καί ἀριστερά ἡ ἀραβική μετάφραση, πού ἔστω κι ἂν δέν εἶναι πλήρης, ἀποδεικνύεται χρήσιμη, γιατί βοηθᾷ στήν ἀποκατάσταση τοῦ κειμένου σέ ὀρισμένα σημεῖα, ὅπου τό ἑλληνικό πρωτότυπο παρουσιάζει φθορές ἢ ἀμφισβητούμενες γραφές».

Στό περιθώριο τῶν φύλλων (ῶα) ὑπάρχουν καί λέξεις γραμμένες στή λειτουργική γλώσσα τῶν Κοπτῶν, τή λεγόμενη βοχαίρικη. Στήν ἐπικεφαλίδα τῆς Λειτουργίας, ὅπως καί στόν κολοφῶνα, προσδιορίζεται καί τό ὄνομα τοῦ ἀγίου Γρηγορίου ὡς συγγραφέα τοῦ παλαιοῦ αὐτοῦ κειμένου, χωρίς αὐτό ἀσφαλῶς νά προδικάζει μέ βεβαιότητα τήν ταύτισή της.

Ἀπό τίς δυσκολίες τοῦ κειμένου εἶναι καί τό ὅτι ὡς Ἱερατικό δέν ἔχει ὅλα ὅσα ἀφοροῦν στόν διάκονο καί στόν λαό. Ἐλλείπουν ἐπίσης οἱ τυπικές διατάξεις πού εἶναι ἀπαραίτητες γιά τήν ὀρθή τέ-

λεση τῆς θείας Λειτουργίας. Δέν δηλώνεται μάλιστα ὁ τρόπος ἔναρξης τῆς Λειτουργίας καί σέ ὀρισμένα σημεῖα μαρτυροῦνται διπλές εὐχές, καλούμενος ὁ λειτουργός νά ἐπιλέξει ποιά ἀπό τίς δύο θά ἀναγνώσει. Ἐπί τῆν ἀποψη αὐτή εἶναι εὐλογία ἢ παρατήρηση τοῦ μακαριστοῦ Καθηγητοῦ Ἰωάννου Φουντουλῆ «ὅτι ἡ ἀποκατάσταση τοῦ κειμένου μιᾶς Λειτουργίας ἢ ὁποιοῦδήποτε ἄλλου λατρευτικοῦ κειμένου, εἶναι παράλληλη μέ τό ἔργο τῆς ἀναπαλαιώσεως ἑνός ἀρχιτεκτονικοῦ μνημείου. Ἄπαιτεῖ χρόνο μακρό, κόπο πολύ, γνώση βαθειά, σύνεση, ἀλλά καί τόλμη καί προπαντός γνώση τῆς ἀγνοίας μας, ὑπευθυνότητα καί σοφία».

Ἡ παλαιότερη ἔντυπη μορφή τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου τῆς ἐν λόγῳ Λειτουργίας, μέ λατινική μετάφραση, εἶναι τοῦ Εὐσεβίου Renaudot, ὁ ὁποῖος τήν ἐξέδωσε τό ἔτος 1847 ἀπό τόν ὡς ἄνω παρισινό κώδικα. Τήν ἔκδοση αὐτή, ἡ ὁποία ἔχει πολλά κριτικά προβλήματα, ἐπανέλαβαν ὁ J. P. Migne στόν 360 τόμο τῆς Ἑλληνικῆς Πατρολογίας, Παρίσι 1886, στ. 699-734, ἄλλοι νεότεροι ἐκδότες, καί ἡ Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στή σειρά «Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων καί Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων», τόμ. 63, Ἀθῆναι 1985, σσ. 11-28. Τό κείμενο μόνο τῆς Ἀναφορᾶς, μέ βάση πάλι τήν ἔκδοση τοῦ Renaudot καί ἐπιμέλεια τοῦ Ἀλφόνσου Raes, περιέχεται στό κλασικό γιά ὅλες τίς Ἀναφορές ἔργο μέ τόν τίτλο *Prex Eucharistica* τῆς σειρᾶς *Spicilegium Friburgense*, ed. Universitaires Fribourg, Suisse 1968, σσ. 358-373. Τό 1977 ὁ W. F. Macomber δημοσίευσε τή Λειτουργία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου στηριζόμε-

νος σέ ἄλλο ἐξ Αἰγύπτου χειρόγραφο τοῦ 14ου αἰ. Μέ βάση αὐτό, καθώς ἐπίσης τίς κοπτικές μεταφράσεις καί τρία νεότερα αἰγυπτιακά χειρόγραφα μέ τό κείμενο τῆς ἐν λόγῳ Λειτουργίας στά ἑλληνικά καί τά ἀραβικά, ὁ Albert Gergards προέβη σέ κριτική ἔκδοση τῆς Ἀναφορᾶς, μέ ἄριστη εἰσαγωγή καί σχετική σχόλια.

Πρόσφατα ὁ πολίος γέροντας, ἄριστος ἐπιμελητής λειτουργικῶν κειμένων καί βαθύς γνώστης τῆς λειτουργικῆς μας παράδοσης π. Κωνσταντῖνος Παπαγιάννης, προέβη γιά λειτουργική χρήση σέ μία νέα, καλαισθητή καί ἐπιμελημένη ἔκδοση μέ βάση τό μνημονευθέν παρισινό χειρόγραφο 325 τοῦ 14ου αἰ. «*Τήν Λειτουργίαν ταύτην –γράφει στήν Εἰσαγωγή– παραθέτομεν ἐν τοῖς ἐξῆς, διασκευάσαντες καί συμπληρώσαντες αὐτήν, ὥστε νά εἶναι δυνατή ἡ τέλει αὐτῆς. Διά τήν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν, τά ὁποῖα παρουσιάζει ἡ Λειτουργία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, ἐχρησιμοποίησαμεν τάς ἀλεξανδρινάς Λειτουργίας τοῦ ἁγίου Μάρκου καί τοῦ Μεγάλου Βασιλείου».*

Συγκεκριμένα διαμορφώνει τό προπαρασκευαστικό μέ τίς δύο εὐχές (προθέσεως καί προετοιμασίας τοῦ ἱερέα) τμήμα καί κατά τά πρότυπα τῶν ἄλλων ἀρχαίων λειτουργικῶν προσθέτει εἴσοδο μέ εισοδικό ὕμνο τό Ὁ μονογενῆς Υἱός ἢ τόν συνήθη ψαλμικό στίχο (Ψαλμός 94, 6) ἢ ἀκόμη καί τά τροπάρια τῆς ἡμέρας. Λόγῳ τῆς παλαιότητάς της ἡ Λειτουργία αὐτή δέν ἔχει εὐχή τρισαγίου καί σχετικό ὕμνο. Ἡ τάξη τῶν ἀναγνωσμάτων ἀποκαθίσταται μέ τέσσερες περιχοπές, δύο ἀπό τήν Παλαιά καί δύο ἀπό τήν Καινή Διαθήκη. Ἡ ἔλλειψη διακονικῶν παρακελεύσεων μετά τό Εὐαγγέλιο

ἀναπληρώνεται με τρεις εὐχές ἀπό τὴν ἀλεξανδρινὴ Λειτουργία τοῦ Μεγ. Βασιλείου (Εὐχὴ περὶ Εἰρήνης, Εὐχὴ περὶ τοῦ πάπα, Εὐχὴ περὶ τῆς ἐπισυναγωγῆς).

Ἡ Μεγάλῃ Εἵσοδος, ἡ ὁποία στό ἀρχικό κείμενο δέν ὑφίσταται, διαμορφώνεται σύμφωνα μέ τὴ μεταγενέστερη τάξη μέ χερουβικό ὕμνο τόν 23ο ψαλμό «*Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καί τό πλήρωμα αὐτῆς...*» ἢ τό «*Οἱ τὰ χερουβίμ μυστικῶς εἰκονίζοντες...*». Ἡ εὐχὴ τοῦ καταπετάσματος «*Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις καί ἡδοναῖς...*» εἶναι αὐτὴ πού ἀπό τὴν ἀλεξανδρινὴ παράδοση εἰσήχθη τόν 8^ο αἰώνα στίς βυζαντινὲς Λειτουργίες ὡς εὐχὴ προσωπική τοῦ λειτουργοῦ ἱερέα. Τό Σύμβολο τῆς Πίστεως παραλείπεται ὡς ἐνταχθέν στή Λειτουργία ἀπό τὴν Ἀκολουθία τοῦ Βαπτίσματος τόν 6ο αἰώνα. Ἡ εὐχὴ δέ τῆς Ἀναφορᾶς ἔχει μία πληρότητα καί οἱ παρεμβάσεις ἐδῶ εἶναι ἐλάχιστες, ὅπως π.χ. αὐτὴ στήν κατακλειδα ὅπου προστίθεται ἀπό τὴ Λειτουργία τοῦ ἀποστόλου Μάρκου ἢ ἀπάντηση τοῦ λαοῦ «*Ὡσπερ ἦν καί ἔστι καί ἔσται εἰς γενεάν καί γενεάν...*». Πολύ ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἐπίσης καί τό τμήμα πρό τῆς Κυριακῆς προσευχῆς μέ τίς τρεις εὐχές τῆς κλάσεως (ἢ μία ἐξ αὐτῶν παραλείπεται ὡς μονοφυσιτίζουσα), ἀλλά καί οἱ προπαρασκευαστικές γιά τὴ θεία κοινωνία τρεῖς πάλι εὐχές, ἐκ τῶν ὁποίων ἢ μία ἐπιγράφεται Εὐχὴ τῆς ἐλευθερίας.

Ὁ τρόπος κοινωνίας τῶν πιστῶν στήν ἐν λόγῳ Λειτουργία μπορεῖ νά γίνῃ κατὰ τό ἀρχαῖον ἔθος, ξεχωριστά δηλαδή ὁ ἄρτος καί ξεχωριστά ὁ οἶνος. Προφανῶς ἢ τέλος τῆς ἀπαιτεῖ τὴ συμμετοχὴ περισσότερων τοῦ ἐνός ἱερέων καί δύο διακόνων: Τό «*Πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ*» εἶναι

τό παράγγελμα ἀπολύσεως τοῦ λαοῦ κατὰ τό πρότυπο τῆς Λειτουργίας τοῦ ἁγίου Μάρκου, καί ὄχι ὁ κολοφῶνας τοῦ κειμένου· «*Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Θεοῦ ἐτελειώθη ἡ θεία Λειτουργία ἡ ὠρισμένη τῶ ἐν ἁγίοις πατρὶ ἡμῶν Θεολόγῳ Γρηγορίῳ*».

Γενικότερα ἡ θεία Λειτουργία ἢ ἀποδιδόμενη στόν ἅγιο Γρηγόριο τό Θεολόγο διακρίνεται γιά τὴν ἀρχαιότητά της, τὴν ἔμφαση στὴ συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ μέ τὰ συνεχῆ «*Κύριε ἐλέησον*» καί τούς πολλοὺς μικροὺς ὕμνους, τόν ποιητικό λόγο καί τὴ χριστολογικὴ θεολογία. Ὡς πρὸς τό κείμενο εἶναι γεγονός ὅτι αὐτό προβάλλεται ὡς ἔμμετρο. «*Πρόκειται –γράφει ὁ Ἰωάννης Φουντούλης– γιά ἓνα κομψότατο λόγο, συνηθέστατα μικροπερίοδο, ἓνα εἶδος ἐλευθέρου στίχου μέ ἄνισο ἀριθμὸ συλλαβῶν καί προτίμηση στὰ παροξύτονα, πού ἐναλλάσσεται μέ τόν πεζὸ λόγο καί δέν ὑπακούει σέ συγκεκριμένους κανόνες ὁμοσυλλαβίας καί ὁμοτονίας, ἓνα παίγνιο μουσικότητας λέξεων, φράσεων, τόνων, λόγου καί ἤχου, ὑψηλῆς καί λεπτῆς αἰσθητικῆς*».

Ὡς πρὸς τὴ θεολογία της, χωρὶς νά μειώνεται ὁ τριαδολογικός της χαρακτήρας, ὑπάρχει μία ἔμφαση στό Χριστό· «*Ὁ ὢν, Θεέ Κύριε ἀληθινὸ ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, ὁ τοῦ Πατρὸς ἡμῖν ὑποδείξας τό φέγγος, ὁ τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὴν ἀληθῆ γνῶσιν ἡμῖν χαρισάμενος, ὁ τό μέγα τοῦτο τῆς ζωῆς ἀναδείξας μυστήριον*» (ἀπό τὴν ἁγία Ἀναφορά). Ἡ ἰδιαιτερότητα αὐτὴ παραπέμπει προφανῶς στό πρόβλημα τῶν χριστολογικῶν ἐρίδων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καί στήν ἀνάγκη τονισμοῦ τῆς ἰσότητος τοῦ Υἱοῦ μέ τόν Πατέρα.

Ἡ ὡς ἄνω θεολογία ἔχει διαχρονικό χαρακτήρα, ἰδιαίτερα στίς μέρες μας,

πού τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ προσβάλλεται καί ὑποτιμᾶται μέ τό χειρότερο τρόπο. Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου, μολονότι ἔχει περιπέσει σέ ἀχρηστία ἐδῶ καί πολλούς αἰῶνες ἐξ αἰτίας τῆς κυριαρχίας τοῦ βυζαντινοῦ τύπου σέ ὅλο τόν ὀρθόδοξο χῶρο, εἶναι ἐπίκαιρη καί ἀπό τήν ἄποψη ὅτι ἀναδεικνύει τό στοιχεῖο τοῦ διαλόγου μεταξύ ἱερέα καί ἐκκλησιαζομένων. Τό ἐν λόγῳ γεγονός μᾶς μεταφέρει σέ ἀρχαίκα εὐχαριστιακά πρότυπα, σύμφωνα μέ τά ὁποῖα ἡ ἐπί τό αὐτό σύναξη καί ἐνότητα κληρικῶν τε καί λαϊκῶν, ὡς λαοῦ τοῦ Θεοῦ, καταφάσκει στήν ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας ὡς σώματος Χριστοῦ καί κοινωνίας τοῦ παναγίου Πνεύματος.

Αὐτή ἡ ἀλήθεια εἶναι βεβαίως συνυφασμένη μέ τή Λειτουργία κάθε λειτουργικοῦ τύπου. Τό ἄσχημο εἶναι ὅτι

πολλές φορές τήν ξεχνᾶμε φοβούμενοι μήπως χαθεῖ ὁ μυστικός τῆς Λειτουργίας χαρακτήρας. Τά δῶρα ὅμως τῆς Εὐχαριστίας εἶναι ὅλων τῶν πιστῶν καί ἡ εὐχαριστιακή Ἐναφορά προσφέρεται ἀπ' ὅλο τό λαό διά τοῦ στόματος τοῦ ἱερέα. Τό μυστικόν λοιπόν τῆς ἱερουργίας δέν βρίσκεται στήν ἀποδυνάμωση τοῦ ρόλου τῶν πιστῶν ἢ στήν ἀπόκρυψη τοῦ λειτουργικοῦ λόγου, ἀλλά στήν μέ ἡσυχία καί εἰρηνικό τρόπο ἐκφορά του. Ἡ Λειτουργία εἶναι μυστική ὡς δῶρο τοῦ Θεοῦ πρὸς τόν ἄνθρωπο, ὡς ἀναίμακτη ἱερουργία τῆς θυσίας τοῦ Ἰησοῦ, ὡς μέθεξι κατά τόν ἅγιο Γρηγόριο τό Θεολόγο τῆς σαρκός τοῦ Χριστοῦ «ἐν τῷ ἄρτῳ καί τῷ οἴνῳ» (Ἀπό τήν ἁγία Ἐναφορά), ὡς ἀνακεφαλαίωση ὅλου τοῦ μυστηρίου τῆς οἰκονομίας καί πρόγευση τῶν ἐσχάτων.

‘Ο λόγος τῆς Ἐκκλησίας καί ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος (Α’)

Κωνσταντίνου Κορναράκη,

Ἐπίκ. καθηγητῆ Θεολογικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α.

1. Ἡ θέση τοῦ προβλήματος

Χωρίς ἀμφιβολία ὁ εἰκοστός πρῶτος αἰώνας ἀποτυπώνει μέ ἀνάγλυφο τρόπο τίς ποικίλες ἀποτυχίες τοῦ ἀνθρώπου νά ἀνανεώσει τό πολιτισμικό του ιδεῶδες μέ βάση τίς ἐσώτατες ὑπαρξιακές του ἀνάγκες! Τό σύγχρονο πολιτισμικό ιδεῶδες, ἐνῶ φαίνεται νά εὐθύνεται γιά τά ὑπαρξιακά καί κοινοτικά ρήγματα, τήν ἴδια στιγμή ἐμφανίζεται ὅτι ἔχει τή δυναμική νά αὐτοϊάται ἀπό τίς ἀσθενείες του.

Μέ αὐτά τά δεδομένα εἶναι σαφές ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ἐγκλωβισμένος στό σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο πολιτισμικό πλαίσιο, ὑφίσταται ἐν μέρει (ἢ γενικῶς) τή φθοροποιό ἐπίδραση ποικίλων ὄψεων τοῦ πολιτισμοῦ αὐτοῦ ἐφόσον οἱ προτάσεις του γιά τή θεραπεία τῆς δυσλειτουργίας τῶν σύγχρονων κοινωνιῶν ἀποτελοῦν μέρος τοῦ προβλήματος. Ἔτσι, ἂν καί στίς κοινωνίες αὐτές ὁ ἄνθρωπος ἀγνοεῖ τόν οὐσιαστικό διάλογο μέ τόν ἑαυτό του καί τόν συνάνθρωπό του, ἐντούτοις ἀνθοῦν τά κοινωνικά δίκτυα (facebook, twitter, MSN κ.λπ.). Ἄν καί τό περιβάλλον ἀντιμετωπίζεται ὡς μοχλός κερδοφορίας, ἐντούτοις προωθείται ἡ ἰδέα τῆς οικολογικῆς εὐαισθησίας. Ἄν καί ἡ ἐπιθυμία οικονομικοῦ κέρδους διαμοίρασε τόν πλανήτη σέ ἀνεπτυγμένες καί μὴ ἀνεπτυγμένες χώρες, ἐντούτοις ἐνθαρρύνεται ἡ συγκρότηση μὴ κερδοσκοπικῶν ὀργανισμῶν γιά τήν ἀνα-

κούφιση τῆς δυστυχίας – ἄλλο ἓνα ἀπό τά ἄλλοι τῶν σύγχρονων κοινωνιῶν. Οἰκονομική κρίση, ἀνεργία, παιδική ἐργασία, ἐμπόριο γυναικῶν (trafficking), ἐθνικισμός, ξενοφοβία, βιοτεχνολογικά πειράματα κ.λπ. ἀποτελοῦν σημεῖα τῆς κρίσεως τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ, ἡ ὁποία μορφοποιεῖται μέσα ἀπό τήν κρίση τῶν σύγχρονων κοινωνιῶν.

Οἱ ὑπαρξιστές φιλόσοφοι τοῦ εἰκοστοῦ αἰώνα προσπάθησαν νά ἐπισημάνουν στόν ἄνθρωπο τήν αἰτία τῶν ὑπαρξιακῶν του ἀδιεξόδων. Οἱ φιλόσοφοι αὐτοὶ ἐπιχείρησαν νά καταστήσουν κατανοητό στούς συγχρόνους τους τό ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νά ὀλοκληρωθεῖ ὡς ὑπαρξία, ἀναζητώντας τό νόημα τῆς ὑπάρξεώς του μέσα ἀπό τήν ἀνθρωπιστική διαχείριση τῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς του ἀλλά καί τήν ὑέρβαση τοῦ φόβου τοῦ ἄλλου. Ὡστόσο ἡ σκέψη τους δέν φαίνεται νά υἱοθετήθηκε ἀπό τοὺς εἰσηγητές σύγχρονων πολιτισμικῶν ιδεωδῶν.

Ἄντιθέτως ἐπινοήθηκαν οἱ «παγκόσμιες ἡμέρες» γιά νά ἀνακουφίζουν τίς νευρώσεις τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ: «παγκόσμια ἡμέρα» μνήμης γιά τά θύματα τοῦ ὀλοκαυτώματος, τοῦ μετανάστη, τῆς ἐξάλειψης τῆς δουλείας, τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, τῶν ὑγροτόπων, τοῦ περιβάλλοντος, τῶν ἡλικιωμένων, τῶν ἀτόμων μέ ἀναπηρία, τῆς γυναίκας, κατά τοῦ AIDS,

κατά τῆς ὁμοφυλοφοβίας κ.λπ. Ἐάν οἱ ποικίλες μορφές κρίσεων τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ ἀποκαλύπτουν πρόβλημα ἠθικῆς κρίσης, τότε εἶναι φανερό ὅτι ὁ ἀκτιβισμός δέν ὠφελεῖ ἀποφασιστικά τήν προσπάθεια ὑπέρβασης τῶν κρίσεων αὐτῶν. Στήν περίπτωση τῆς σύγχρονης κρίσης ἀξιῶν, αὐτός εἶναι ὁ λόγος πού συναντοῦμε τήν ἀπαξίωση τοῦ προσώπου εἴτε στόν φόβο (τρομοκρατία, οἰκονομική ἐξαθλίωση), εἴτε στήν ἀλαζονεία [οἱ καταχρήσεις στόν χῶρο τῶν βιοϊατρικῶν καί βιοτεχνολογικῶν ἐπιστημῶν καί ἡ οἰκολογική κρίση ἀποκαλύπτουν τή διάθεση (ἴσως καί ἀνάγκη) τῆς ἰσοθεΐας].

Μία ἐνδιαφέρουσα θεωρία ὑποστηρίζει ὅτι ἡ πολιτισμική «βαρβαρότητα» πού βιώνει ὁ μεταμοντέρνος ἄνθρωπος (ἡ ὁποία διακρινεῖ τίς ποικίλες καταστάσεις κρίσεων μέσα ἀπό τήν καθήλωση τῆς ἐλευθερίας τῶν προσώπων στήν ἀνάγκη) ὀφείλεται στήν ἀπώλεια τοῦ «νοήματος τῆς ἀρχῆς»¹. Ὁ ἄνθρωπος τῆς τεχνολογίας προσπάθησε νά «ἀπομυθοποιήσῃ» τά σύμβολα καί ἔπαψε νά βλέπει τόν ἑαυτό του μέ τή διαύγεια τῆς ἀρχέγονης ἀθωότητος. Ἔτσι, χρησιμοποιεῖ τούς κοινωνικούς του ρόλους καί τήν ψυχολογική τους δυναμική ὡς κάτοπτρα (ἐπιστρέφει δηλαδή στό μῦθο τοῦ μαγικοῦ καθρέπτη μέ ἄλλο τρόπο) γιά νά συνθέσῃ τήν ταυτότητα τοῦ προσώπου

του. Κατ' αὐτό τόν τρόπο παρατηρεῖται ἡ ἐξῆς ἀντινομία: ὁ μετανεωτερικός ἄνθρωπος ἀρνεῖται τήν ἀθωότητα τοῦ μύθου, ἀλλά νοσταλγεῖ τήν ὑπαρξιακή του θαλπωρή.

Ἐπομένως ὁ ἀφορισμός, ὅτι μία κοινωνία τελεῖ σέ κρίση ὅταν ἀλλοιώνονται τά συστατικά στοιχεῖα τοῦ ἱστοῦ της, διότι ἡ ἴδια ἔχει χρεοκοπήσῃ ὡς πρός τίς πολιτισμικές καί πνευματικές της ἀξίες, εἶναι ἐλλιπής. Ὁ κοινωνικός ἱστός δέν εἶναι ἓνα ἀπρόσωπο στερεότυπο. Ὅταν ἡ Ἐκκλησία καλεῖ τήν κοινότητα στό εὐχαριστιακό δεῖπνο δέν ἐνδιαφέρεται γιά τόν κοινωνικό ἱστό ἀλλά γιά τήν ἰδεατή κοινωνία, τήν κοινωνία τῶν προσώπων. Προσώπων πού προσπαθοῦν μέσα ἀπό τίς ἀποτυχίες τους νά ὑπερασπισθοῦν τό πολῦτιμο δῶρο τῆς ἐλευθερίας τους. Προσώπων πού δέν ἀναζητοῦν ἄλλοθι, διότι ἡ γεύση ἐλευθερίας, πού μένει στή ψυχή τους ἀπό τό εὐχαριστιακό δεῖπνο, τούς ὀδηγεῖ στό μονόδρομο τῆς μετανοίας.

Εἶναι φανερό ὅτι ὁ ἀπεγκλωβισμός τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τήν εἰκόνα του καί ἡ ἀναζήτηση τοῦ «νοήματος τῆς ἀρχῆς», μίας Ἀρχῆς πού δέν ὑπόκειται σέ νομοτέλεια, συνδέεται ἄμεσα μέ τό ἐρώτημα περί τῆς ἀφύπνισης τῆς αὐτοσυνειδησίας του. Ἐκεῖ πρέπει νά ἐντοπιστεῖ τό ποιμαντικό καί θεολογικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. J. - F. Mattei, *Ἡ Ἐσωτερική βαρβαρότητα, Δοκίμιο γιά τή σύγχρονη ἀκοσμία*, μτφρ. Ζωή Ἀντωνοπούλου - Τρεχλῆ, ἐκδ. Ἄρμος, Ἀθήνα 2009, σ. 61.

17. Τό ὕλικό τῆς κατήχησης (ΣΤ)

Ἄλεξάνδρου Σ. Καριώτογλου,
Δρος Θεολογίας

ΣΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ σημείωμά μας καταλήξαμε μέ τό ἐρώτημα τοῦ ἐγκλωβισμού πολλῶν συνανθρώπων μας σέ ξένες ἀπό τή χριστιανική διδασκαλία θρησκευτικές παραδόσεις ἢ πολλαπλές ἀγκυλώσεις καί στήν πιθανή περίπτωση ἀπεγκλωβισμού τους ἀπό αὐτές χωρίς ἄσκηση πνευματικοῦ βιασμοῦ, ἀλλά μέσῳ τῆς κατήχησης, ἢ ὁποῖα προϋποθέτει τήν ἐλεύθερη ἐπιλογή τῆς πίστεως στό Χριστό. Γιά νά ἐπιτευχθεῖ αὐτός ὁ ἀπεγκλωβισμός θά χρειαστεῖ ἀνάμεσα στό ὕλικό τῆς κατήχησης νά συμπεριλάβουμε καί τήν ἔστω μερική γνώση τῶν διδασκαλιῶν τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν παραδόσεων. Συγκεκριμένα θά χρειαστεῖ νά γνωρίζει ὁ κατηχητής τί διδάσκει ἢ προηγούμενη θρησκεία ἢ ἡ θρησκευτική παράδοση τοῦ κατηχομένου σχετικά μέ τό Θεό, τόν ἄνθρωπο, ἢ τόν κόσμο καί τή σωτηρία του. Νά ἔχει γνώση γιά τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ὡς τώρα ἐκδήλωνε τήν πίστη του καί τήν εὐσέβειά του. Αὐτό σημαίνει ὅτι ὁ κληρικός ἢ ὁ κατηχητής χρειάζεται νά γνωρίζουν βασικές ἀρχές πού διέπουν τά μεγάλα θρησκευτά ἢ τίς διάφορες θρησκευτικές ομάδες, οἱ ὁποῖες ἀσκοῦν ἔντονη προσηλυτιστική δράση μέ κάθε μέσον. Ἀνάμεσά μας ζοῦν καί κινοῦνται πολλοί μουσουλμάνοι, ἰνδουϊστές καί σίχ, ἀσιάτες μετανάστες. Μερικοί ἀπό αὐτούς πολύ δειλά

ἔχουν ἐκφράσει τήν ἐπιθυμία νά γνωρίσουν τό Χριστό. Ἐάν δέν γνωρίζουμε κάτι ἀπό τή θρησκευτική τους παράδοση δέν θά μπορέσουμε νά ἀνταποκριθοῦμε στόν πόθο καί τίς προσδοκίες τους, ἀλλά ἀντίθετα θά βρεθοῦμε νά δίνουμε λαθεμένες λύσεις στά ἐρωτήματά τους. Κι αὐτό ἐπειδῆ τά πρῶτα ἐρωτήματα αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων ἔχουν σχέση μέ συγχρίσεις πού κάνουν ἀνάμεσα στήν μέχρι τώρα πίστη τους καί σ' αὐτό πού γνωρίζουν τώρα. Ἐχει περάσει ἀνεπιστρεπτή ἢ ἐποχή τῶν βυζαντινῶν, μερικοί ἀπό τοὺς ὁποῖους πίστευαν ὅτι κάθε ἄλλη θρησκεία ἐκτός ἀπό τή χριστιανική πίστη εἶναι ἀπλά μία εἰδωλολατρία καί ἐπομένως ἔπρεπε νά διαγραφεῖ. Ἐς μή ξεχνοῦμε ὅτι εἰδωλολατρία χαρακτηρίζει ὁ Ἄπ. Παῦλος καί τήν πλεονεξία, ἀπό τήν ὁποῖα ἐμφοροῦνται καί πολλοί βαπτισμένοι στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Σήμερα πλέον κάθε θρησκεία καί θρησκευτική ομάδα ἀναπτύσσει ἀπό τήν πιό θεαματική μέχρι τήν πιό ἀπλή μορφή θεολογίας, κοσμολογίας, ἀνθρωπολογίας καί φιλοσοφίας, στοιχεῖα τά ὁποῖα δέν μποροῦμε νά παραβλέπουμε, ἀλλά νά ἀντιμετωπίζουμε μέ σταθερά ἐργαλεῖα τήν Ἁγία Γραφή, τήν πατερική σοφία καί πνευματικότητα καί τή γνώση τῆς θεολογικῆς στάσης ἀπέναντι στά σύγχρονα προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου.

Δέν θά μπορέσουμε νά πείσουμε ἕναν μουσουλμάνο ὅτι ὁ Θεός εἶναι Τριαδικός, ἂν δέν γνωρίζουμε ἐκτός ἀπό τή θεολογία τῶν πατέρων καί αὐτό πού ἀντιλαμβάνεται, ὅταν ἡ πίστη του ἐπιμένει ὅτι ὁ Θεός εἶναι ἕνας καί μοναδικός, ἂν δέν ἔχουμε ἰδέα γιά τό πῶς ἕνας σίχ κατανοεῖ τό Θεό ὡς δημιουργό καί ἐνέργεια μέσα στόν κόσμο, ἂν ἀγνοοῦμε ὅτι ἕνας βουδιστής δέν κατανοεῖ τό Θεό ὡς πρόσωπο, ἐπειδή ἡ διδασκαλία τῆς πίστεως του παραβλέπει τήν ὑπαρξη ἑνός Θεοῦ καί ἡ σωτηρία εἶναι ἐνδοκοσμικοῦ χαρακτήρα, ἂν δέν γνωρίζει ὅτι ἕνας Ἰνδουιστής πίσω ἀπό τήν λατρεία πολλῶν θεοτήτων πιστεύει ὅτι κρύβεται ἕνα θεϊκό ὄν ἀπρόσωπο καί ἀκατάλυτο. Δέν μπορεῖ ἕνας κατηχητής νά πει σέ ἕνα κατηχούμενο πού ἀνήκει σέ τέτοιου εἴδους θρησκείες νά τίς διαγράψει μέ μία μονοκονδυλιά χωρίς νά ἔχει τήν ἰκανότητα νά διαλεχτεῖ μέ στοιχειώδεις διδασκαλίες, μέ τίς ὁποῖες ἔχει ζυμωθεῖ βιωματικά.

Ἄναφέρεται ὅτι, ὅταν ὁ γέροντας Παῖσιος εἶχε κάποτε ἐπισκεφτεῖ τό μοναστήρι τῆς Ἁγ. Αἰκατερίνης στό Σινᾶ, βγῆκε ἔξω ἀπό τή μονή καί συνάντησε

μία ομάδα παιδιῶν τῶν μουσουλμάνων βεδουϊνων, οἱ ὁποῖοι τρέφονται ἀπό τό μοναστήρι. Τά κάλεσε μέσω διερμηνέως νά παίξουν τίς «ἀμάδες», ἕνα παιχνίδι μέ πέτρες. Τά παιδιά ἔμαθαν τό παιχνίδι καί διασκέδασαν ἰδιαίτερα. Ὅταν τελίωσαν τά ρώτησε ἂν τοῦς ἄρесе τό παιχνίδι. Ἐκεῖνα ἀπάντησαν μέ μία φωνή «ναί». Τώρα, τοῦς εἶπε, νά φωνάξετε δυνατά «δόξα στόν Ἄλλάχ» κι ἐκεῖνα τό ἔκαναν μέ δυνατή φωνή. Ἐνας μοναχός παρεξηγήθηκε καί εἶπε «τί πράγματα εἶναι αὐτά, γέροντα, δόξα στόν Ἄλλάχ, ἐμεῖς εἴμαστε ὀρθόδοξοι χριστιανοί» καί ὁ ἅγιος γέροντας τοῦ ἀπάντησε «γιατί, ἄλλος νομίζεις εἶναι ὁ Ἄλλάχ ἀπό τόν Θεό Πατέρα;». Ὁ γέροντας γνώριζε πολύ καλά τί ἔλεγε. Ποιός μᾶς λέει ἂν ἡ παιδική ψυχή, κάποια ἀπό ὅλες, δέν συγκράτησε αὐτή τήν ἐμπειρία ὥστε στό μέλλον νά τήν δουλέψει μέσα του καί νά γίνει ἀφορμή νά γνωρίσει τό Χριστό. Ἄς μή ζητᾶμε ἄμεσα ἀποτελέσματα στόν χῶρο τῆς κατήχησης, ἐπειδή ὁ Θεός ἐργάζεται καί κατεργάζεται τή σωτηρία μέσα ἀπό τοῦς πλέον ἀνύποπτους δρόμους ἀπό ὅ,τι φανταζόμαστε ἐμεῖς.

Οἱ ἱεροὶ κανόνες καὶ ὁ ρόλος τῆς ἀνθρώπινης συνείδησης («Ἡ ἀπροαίρετος νυκτερινὴ ρύσις»)

Παναγιώτη Ἰ. Μπούμη,
Ὁμοσ. καθηγητοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

ΕΙΧΑΜΕ ΓΡΑΨΕΙ σέ προηγούμενα ἄρθρα σχετικά μέ τόν ἰσχυρισμό μερικῶν, ὅτι πολλοί ἱεροὶ κανόνες «δέν συνάδουν μέ τήν ὀρθόδοξη ἀνθρωπολογία» προβάλλοντας πρὸς ἐνίσχυση τῆς ἀπόψεώς τους τόν β' καν. Διονυσίου Ἀλεξανδρείας καὶ ζ' καν. Τιμοθέου Ἀλεξανδρείας, οἱ ὁποῖοι ὀρίζουν περὶ τῶν γυναικῶν «ἐν ρύσει αἵματος». Ὡστόσο ἀποδείξαμε στά ἐν λόγω ἄρθρα τήν ὑπαρξή σεβασμοῦ αὐτῶν τῶν ἱ. κανόνων πρὸς τόν ἄνθρωπο καὶ πρὸς τήν ἀνθρώπινη συνείδηση καὶ βούληση. Ἐπισημάνθηκε τ.ἔ. ἡ συμφωνία τῶν ἱ. κανόνων πρὸς τήν ὀρθόδοξη ἀνθρωπολογία καὶ ὑπογραμμίστηκε ἡ ὀρθόδοξη καὶ φιλόανθρωπη ποιμαντικὴ διάσταση αὐτῶν πρὸς τόν «πεπτωκότα» ἄνθρωπο.

Στό παρόν ἄρθρο θά παρακολουθήσουμε μιὰ ἀνάλογη ἀντιμετώπιση, ἀλλά καὶ διαφώτιση πρὸς τήν εὐαίσθητη συνείδηση τῶν χριστιανῶν (ἐδῶ τῶν ἀνδρῶν), «τῶν ἀκεραιότερων τήν γνώμην», τήν ὁποία ἐπιχειρεῖ καὶ ὁ α' κανόνας τοῦ Μ. Ἀθανασίου (Ἐπιστολὴ πρὸς τόν «εὐλαβέστατον» μοναχὸ Ἀμμούν). Πράγματι ὁ Μ. Ἀθανάσιος προσπαθεῖ μέ διακριτικότητα νά διαφωτίσει ἢ καὶ νά πείσει τόν ἴσως αὐστηρό μοναχὸ Ἀμμούν ὅτι «Πάντα μὲν καλὰ καὶ καθαρὰ τὰ τοῦ Θεοῦ ποιήματα· οὐδὲν γὰρ ἄχρηστον, ἢ ἀκάθαρτον ὁ τοῦ Θεοῦ πεποίηκε λόγος», καὶ «Πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς

καθαροῖς· τῶν δὲ ἀκαθάρτων καὶ ἡ συνείδησις καὶ τὰ πάντα μεμόλυνται» (Ράλλη-Ποτλῆ, *Σύνταγμα*, τ. Δ', σ. 67). Σ' αὐτῆν του τήν προσπάθεια ὁ Μ. Ἀθανάσιος καὶ ἐνῶ ἐπισημαίνει ὅτι τὰ «ἀπὸ τῆς καρδίας» ἐξερχόμενα, τ.ἔ. «οἱ πονηροὶ θησαυροὶ τῶν βεβήλων λογισμῶν» (ὅπως πορνείες, μοιχεῖες κ.τ.τ.), μολύνουν τόν ἄνθρωπο, ἐξαιρεῖ καὶ δέν συμπεριλαμβάνει σ' αὐτὰ καὶ τὰ φυσικὰ «πτύσματα» καὶ «περιπτώματα» τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς κοιλίας (βλ. ὅπ. παρ., σσ. 67-68).

Ὅτι ἡ Ἐκκλησία καὶ διὰ τῶν κανόνων της προσπαθεῖ νά διαφωτίσει τὴ συνείδηση καὶ νά καταρτίσει «τά ὑστερήματα τῆς πίστεως» (Α' Θεσ. 3,10) τῶν εὐλαβῶν χριστιανῶν, ὥστε νά σκέπτονται ὀρθὰ καὶ νά μὴν «ἀμφιταλαντεύονται», φαίνεται καὶ ἀπὸ τόν δ' κανόνα τοῦ ἁγ. Διονυσίου Ἀλεξανδρείας, ὁ ὁποῖος ὀρίζει: «Οἱ δὲ ἐν ἀπροαίρετῳ (= ἀθέλητο) νυκτερινῇ ρύσει γενόμενοι (ἄνδρες) καὶ οὗτοι τῷ ἰδίῳ συνειδότη κατακολουθεῖτωσαν· καὶ ἑαυτοὺς, εἴτε διακρίνονται περὶ τούτου, εἴτε μὴ, σκοπεῖτωσαν· ὡς γὰρ ἐπὶ τῶν βρωμάτων ὁ διακρινόμενος (= αὐτός πού ἀμφιβάλλει), φησὶν, ἐάν φάγη, κατακέκριται· οὕτω καὶ ἐν τούτοις εὐσυνείδητος ἔστω, καὶ εὐπαρῶρησιαστος κατὰ τό ἴδιον ἐνθύμιον, πᾶς ὁ προσίων τῷ Θεῷ» (Ράλλη-Ποτλῆ, *Σύνταγμα*, τόμ. Δ', σ. 12).

Ἐξ ἄλλου καί ὁ ιβ' κανόνας τοῦ Τιμοθέου Ἀλεξανδρείας μιά τέτοια δυνατότητα ὀρθῆς αυτοκριτικῆς παρέχει στόν ἄνθρωπο. Ἀφοῦ παραθέτει τήν ἐξῆς ἐρώτηση: «Ἐάν ὄνειρασθεῖς ὁ λαϊκός ἐρώτηση κληρικόν, εἰ ὀφείλει ἐπιτρέψαι αὐτῷ κοινωνῆσαι, ἤ οὐ; », ἀπαντᾷ: «Εἰ μὲν ὑπόκειται ἐπιθυμία γυναικός, οὐκ ὀφείλει· εἰ δέ ὁ σατανᾶς πειράζει αὐτόν, ἵνα διά τῆς προφάσεως ταύτης ἄλλοτριῶται τῆς κοινωνίας τῶν θείων μυστηρίων, ὀφείλει κοινωνῆσαι, ἐπεὶ οὐ παύσεται ὁ πειράζων κατ' ἐκείνον τόν καιρόν, ὅτε ὀφείλει κοινωνεῖν, ἐπιτιθέμενος αὐτῷ» (Ράλλη-Ποτλῆ, *Σύνταγμα*, τόμ. Δ', σ. 338). Καί μέ τόν κανόνα αὐτόν, ἐκτός τῆς ἀνωτέρω παρεχόμενης δυνατότητας, ἐπισημαίνεται καί ἡ λειτουργικότητα τοῦ ρήματος «ὀφείλει» καί ἡ ὑποχρέωση τοῦ χριστιανοῦ νά συμμετέχει συχνά στή Θεία Κοινωνία, καθὼς καί ἡ πάντοτε ὑποδεικνυόμενη ὀρθόδοξη ποιμαντική διακονία τῆς Ἐκκλησίας διά τοῦ ἐντεταλμένου ὀργάνου της στόν καταρτισμό τοῦ πιστοῦ.

Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω γενικότερα φαίνεται ὅτι ἔχει γιά τή χριστιανική διδασκαλία μεγάλη σημασία καί μία ὀρθή προσωπική ἐκτίμηση τῶν πραγμάτων. Μία σταθερή χωρίς ἀμφιταλαντεύσεις τῆς συνειδήσεως κρίση καί ἀξιολόγηση ὑπό τοῦ Χριστιανοῦ μέ τή βοήθεια πολλές φορές καί τοῦ πνευματικοῦ του ἐνός φαινομένου ἢ ἀντικειμένου τοῦ ὕλικου ἢ σωματικοῦ χώρου, πράγμα τό ὁποῖο βλέπουμε ἀκόμη καί περί τῶν βρωμάτων. Αὐτό δηλονότι πού ἀναφέρει ὁ δ' κανόνας τοῦ ἁγ. Διονυσίου περί τῆς «διακρίσεως» (= ἀμφιταλαντεύσεως), ὅσον ἀφορᾷ στά φαγητά, τό λαμβάνει ἀπό τήν πρός Ρωμαίους ἐπιστολή τοῦ ἁπ. Παύλου, ὁ ὅποιος ἀσφαλῶς δέν μπορεῖ νά κατηγορηθεῖ ὅτι βρίσκειται ἢ κινεῖται καί γράφει ἐκτός τῆς ὀρθόδοξης ἀνθρωπο-

λογίας. Ὁ ἀπόστολος αὐτός, λοιπόν, γράφει: «Οἶδα καί πέπεισμαι ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ ὅτι οὐδέν κοινόν (= ἀκάθαρτον) δι' ἑαυτοῦ· εἰ μή τῷ λογιζομένῳ τι κοινόν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν» (Ρωμ. 14,14), καί «Σύ πίστιν [ἦν] ἔχεις κατά σεαυτόν ἔχε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Μακάριος ὁ μή κρίνων ἑαυτόν ἐν ᾧ δοκιμάζει· ὁ δέ διακρινόμενος (= ἀμφιταλαντευόμενος) ἐάν φάγη κατακέκριται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δέ ὁ οὐκ ἐκ πίστεως ἁμαρτία ἐστίν» (Ρωμ. 14, 22-23).

Μεταφέρουμε δύο σχετικές ἐρμηνεῖες τοῦ τελευταίου δυσνόητου χωρίου, γιά νά ἐνισχύσουμε τά λεγόμενα: Ἔτσι οἱ κατηγητές Β. Βέλλας, Εὐ. Ἀντωνιάδης, Ἀμ. Ἀλιβιζάτος καί Γερ. Κονιδάρης τό ἐρμηνεύουν: «Μακάριος ἐκεῖνος πού δέν βρίσκει λόγον νά καταδικάσῃ τόν ἑαυτόν του δι' ἐκεῖνα πού ἐπιδοκιμάζει. Ἐκεῖνος ὅμως πού ἔχει ἀμφιβολίες καταδικάζεται, ἐάν φάγη, διότι κάνει κάτι πού δέν προέρχεται ἀπό πίστιν. Καί κάθε πράγμα πού δέν προέρχεται ἀπό πίστιν, εἶναι ἁμαρτία» (*Ἡ Καινή Διαθήκη*, Τό πρωτότυπον κείμενον μέ νεοελληνικήν μετάφρασιν, Ἔκδ. Γ', Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι 1992, σ. 321). Καί οἱ κατηγητές Γ. Γαλίτης, Ἰ. Καραβιδόπουλος, Ἰ. Γαλάνης καί Π. Βασιλειάδης τό ἀποδίδουν: «Μακάριος ἐκεῖνος πού ἡ συνείδησή του δέν τοῦ δημιουργεῖ προβλήματα γιά τήν τροφή. Ὅποιος ὅμως πιστεύει στή διάκριση τῶν τροφῶν, ἂν φάει κάτι ἀπαγορευμένο, θά αἰσθανθεῖ ἔνοχος, γιατί δέν ἔπραξε κατά τήν πίστη του. Κι ὅ,τι δέν προέρχεται ἀπό τήν πίστη του εἶναι ἁμαρτία» (*Ἡ Καινή Διαθήκη*, Τό πρωτότυπο κείμενο μέ μετάφραση στή δημοτική, Ἔκδ. Βιβλική Ἐταιρεία, Ἀθήνα 1989, σ. 322).

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

Κυριακή 22 Ιανουαρίου 2012
ΙΕ' Λουκᾶ (Ζακχαίου)Ἄρχιμ. Νικοδήμου Εὐσταθίου,
Πρωτοσυγέλλου Ἱ. Μ. Χαλκίδος

(Λουκ. ιθ' 1-10)

[1 Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱεριχώ· 2 καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος, 3 καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστι, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. 4 καὶ προδραμῶν ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι δι' ἐκείνης ἔμελλε διέρχεσθαι. 5 καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατὰβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μείναι. 6 καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. 7 καὶ ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι παρὰ ἀμαρτωλῶ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι. 8 σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον· Ἴδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. 9 εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν· 10 ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός].

Πρέπει νά μείνω στό σπίτι σου. Θέλω νά ἔρθω στό σπίτι σου.

Εἶναι ἡχηρά τά λόγια αὐτά, τά ὁποῖα βγῆκαν ἀπό τό στόμα τοῦ Χριστοῦ κατά τή συνάντησή του μέ τό Ζακχαῖο καί τήν ἔνεκα αὐτῆς τῆς συναντήσεως μεταστροφή καί ἀλλαγὴ καί μετάνοια τοῦ Ζακχαίου.

Ὁ Ζακχαῖος ἦταν τελώνης. Καί λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος ὅτι ὅταν μιλάς γιά τελώνη πρέπει νά ξέρεις ὅτι μιλάς γιά «ἐκβιασμό χωρίς φόβο», γιά «εὐσχημη πλεονεξία» καί γιά παρανομία, ἡ ὁποία ὁμως εἶναι νομιμοφανής.

Πρόκειται γιά κλοπή, ἡ ὁποία καλύπτεται τυπικά ἀπό νομικές διατάξεις. Ὁ

τελώνης «τρυγοῦσε» τοὺς ξένους κόπους, τὸν ἰδρῶτα καί τό αἷμα τῶν συνανθρώπων του. Καθόταν, λέει, στήν ὁδὸ καί ἔπαιρνε τή μερίδα ἀπὸ ἴκεινα γιά τά ὁποῖα δέν εἶχε κοπιάσει· ἄλλοι εἶχαν κοπιάσει. Οἱ κατάλογοι τῆς διατιμῆσεως τῶν φόρων ἦσαν πολὺ ἀόριστοι καί ἦταν ἐξηρητημένος ἀπὸ τὴν ἐκτίμηση τοῦ τελώνη ὁ διακανονισμὸς τοῦ πληρωτέου φόρου. Δηλ. ἦταν ἓνα εἶδος διαφθοράς, σάν αὐτὴν πού ἀκοῦμε, σάν αὐτὴ πού βλέπουμε, σάν αὐτὴ πού περιγράφεται στά καθημερινὰ δελτία τῶν ἐνημερώσεων καί στή δική μας τῆ ζωῆ.

Ὅμως ὁ τελώνης, ἐνῶν ἔχει συσσωρεύσει πλούτο ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀθέμιτη διαγω-

γή, ἐν τούτοις δὲν εἶναι ἀναπαυμένος. Πρῶτον, γιατί ὁ πλοῦτος του δὲν προέρχεται ἀπὸ τίμιες καὶ καθαρὲς διαδικασίες, καὶ δεύτερον, γιατί ὁ πλοῦτος καὶ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ εἶναι γιὰ νὰ τὰ καταναλώνουμε, εἶναι γιὰ νὰ τὰ χρησιμοποιοῦμε, ὄχι ὅμως γιὰ νὰ μᾶς γεμίζουν τὴν καρδιά ἢ γιὰ νὰ γεμίζουν τὴν ὑπαρξή μας καὶ νὰ μὴν ἔχομε καμμιά ἄλλη ἀνάγκη. Γι' αὐτὸ, ὅταν ἀκούει ὅτι ὁ Χριστὸς περνάει ἀπὸ τὸν τόπο του, σκαρφαλώνει πάνω σ' ἓνα δέντρο· ζητάει νὰ τὸν δεῖ. Καὶ ὁ Χριστὸς ἔχει πεῖ «ὁ ζητῶν εὐρήσει», κι αὐτὸς πού χτυπάει τὴν πόρτα θὰ τοῦ ἀνοίγει, ὅποιος κι ἂν εἶναι ὁ κρούων, ὅποιος κι ἂν εἶναι ὁ ζητῶν.

Καὶ πράγματι μέσα ἀπὸ τὸ πλῆθος ὁ Χριστὸς ξεχώρισε τὸ Ζακχαῖο, καὶ τοῦ εἶπε «σπεύσας κατάβηθι», διότι σήμερον ἐπιθυμῶ νὰ ἔλθω στό σπίτι σου. Ὅχι βέβαια μόνον στό οἰκοδόμημα, πού λέγεται οἰκία, ἀλλά ἤθελε νὰ ἔλθει καὶ νὰ μπεῖ στόν οἶκο τῆς ψυχῆς του. Καὶ πού φαίνεται αὐτό; ἀπὸ τὴν ἀλλαγὴ πού ἔγινε μέσα στὴν καρδιά τοῦ ἀρχιτελώνη, μέσα στὴν καρδιά τοῦ Ζακχαίου. Μόλις τὸν ἐπισκέφθηκε ὁ Χριστὸς εἶπε ὁ Ζακχαῖος: «ἰδοὺ Κύριε τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου δίδωμι τοῖς πτωχοῖς». Νά, Κύριε, τὰ μισὰ ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά μου τὰ δίνω στους πτωχοῦς. Τὰ δίνει τώρα· δέ λέει θὰ τὰ δώσω μετὰ τὸ θάνατό μου. «Καὶ εἶ τινος τι ἐσυκοφάντησα ἀποδίδωμι τετραπλοῦν». Γιατί; δὲν τοῦ χρειάζονταν τότε τὰ λεφτά; Δὲν τοῦ χρειάζονταν τὰ ἀγαθὰ; Δὲν τοῦ χρειάζονταν ὅσο προηγουμένως. Γιατί τώρα ἔχει μέσα στὴν καρδιά του Αὐτόν πού εἶναι ἡ Ζωή, πού εἶναι ἡ χαρὰ, πού εἶναι τὸ πλήρωμα, ὁ Ὅποιος γεμίζει μέ τὴν παρουσία Του τὰ πάντα· ἔχει τὸν ἴδιο τὸ Θεό, ὁ Ὅποιος

μάλιστα, ἤλθε, ὅπως ὁ Ἴδιος μᾶς διαβεβαίωσε, νὰ ζητήσῃ (πάλι τὸ ἴδιο ρῆμα· ζητεῖ ὁ Ζακχαῖος), ἀλλὰ καὶ νὰ σώσῃ τὸ ἀπολωλός.

Σκεπτόμαστε ἴσως: τί χαρούμενος, τί εὐλογημένος, τί τυχερός ὁ Ζακχαῖος! Μακάρι καὶ σήμερα νὰ περνοῦσε ὁ Χριστός ἀπὸ τὸν τόπο μας, μακάρι νὰ ζητοῦσε καὶ νὰ ἐξέφραζε τὴν ἐπιθυμία νὰ μπεῖ καὶ στή δική μου τὴν καρδιά, νὰ ἔρθῃ νὰ τὸν φιλοξενήσω καὶ στό δικό μου τὸ σπίτι.

Ἄλλὰ ἡ Θ. Λειτουργία τί εἶναι; δὲν εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς, ὁ Ὅποιος ἔρχεται νὰ μιλήσῃ μέσα ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο, νὰ ὑψωθεῖ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους μέσα ἀπὸ τὴ μικρὴ καὶ ἀπὸ τὴ μεγάλη Εἴσοδο καὶ νὰ προσφερθεῖ γιὰ νὰ ἐνωθοῦν οἱ ἄνθρωποι μαζί Του μέσα ἀπὸ τὴ Θεία Κοινωνία;

Τί κοινωνοῦμε; Δὲν κοινωνοῦμε Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ; Ποιὸ Σῶμα, ποιὸ Αἷμα; Αὐτὸ πού ἀνέβηκε στό Σταυρό, Αὐτὸ πού προσφέρθηκε στό Μυστικὸ Δεῖπνο. Τὸ ἴδιο Σῶμα, τὸ ἴδιο Αἷμα, ὁλόκληρο τὸ Χριστό.

Ἄρα, λοιπόν, ὁ Χριστὸς προσφέρεται στους ἀνθρώπους καὶ σήμερα. Καὶ χρειάζεται νὰ Τὸν ἀποδεχθοῦμε, χρειάζεται νὰ Τοῦ ἀνοίξουμε τὴν καρδιά, χρειάζεται νὰ θελήσουμε νὰ ἐνωθοῦμε μαζί Του.

Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ὅτι δὲν φτάνει, ἄνθρωπε, ν' ἀκολουθεῖς τὸ Χριστό· εἶναι σπουδαῖο αὐτό, ἀλλὰ δὲν φτάνει νὰ μείνεις σ' αὐτό, γιατί δὲν θὰ χορτάσεις καὶ θὰ ξαναδιψάσεις. Ἄλλὰ, τί νὰ κάνεις; Νά κολληθεῖς. «Κολληθῶμεν Αὐτῷ».

Σήμερα τὰ παιδιά, ἂν θέλουν νὰ ἐκφραστοῦν γιὰ μιὰ δυνατὴ φιλία, γιὰ μιὰ ἀδιάσπαστη σχέση, χρησιμοποιοῦν

τό ἴδιο ρῆμα, καί λένε: εἶναι ὁ κολλητός μου ἢ ἡ κολλητή μου. «Κολληθῶμεν Αὐτῷ» λέει ὁ ἱ. Χρυσόστομος 1600 χρόνια πρὶν. Καί λέγει ὁ ἱερός ψαλμωδός, ὁ Δαυΐδ: «ἐκολλήθη ἡ ψυχή μου ὀπίσω σου». Τί σημαίνει αὐτό τό «Κολληθῶμεν»; Ἕνα σύνδεσμο, ἕνα δέσιμο, πού δέ σπάει μέ τίποτα. Καί ἐπειδή δέ σπάει, γι' αὐτό σώζει τόν ἄνθρωπο. Γιατί ὁ ἀδύνατος συνδέεται μέ τό δυνατό, ὁ φθαρτός συνδέεται μέ τόν ἄφθαρτο, αὐτός πού πεθαίνει συνδέεται μέ Αὐτόν, ὁ Ὅποιος ζωοποιεῖ. Καί γι' αὐτό ἡ Θεία Κοινωνία ὀνομάζεται, καί εἶναι, φάρμακο ἀθανασίας, καί γι' αὐτό δέν μποροῦμε νά κάνουμε οἱ Χριστιανοί χωρίς Θεία Κοινωνία, καί γι' αὐτό ἡ Θεία Κοινωνία εἶναι καί τό τελευταῖο μας ἐφόδιο φεύγοντας ἀπ' αὐτήν ἐδῶ τή ζωή πορευόμενοι γιά τή συνάντηση μέ τό Νυμφίο Χριστό.

Λέει ἕνας ἀπό τούς Ψαλμούς, πού διαβάζουμε στή Θεία Μετάληψη: «Ξέρω, Κύριε, ὅτι ἐγώ δέν εἶμαι ἄξιος γιά νά ἔλθω καί νά σέ λάβω μέσα ἀπό τή Θεία Κοινωνία, ξέρω ὅτι ἡ ψυχή μου εἶναι ἔρημη καί εἶναι σάν τό σπίτι τό ἐρειπωμένο, κι ἂν θά ἔρθεις μέσα μου δέν θά

βρεῖς τόπο γιά ν' ἀναπαυθεῖς καί νά ξεκουραστεῖς». Ξέρω ὅμως καί κάτι ἄλλο, πού μοῦ δίνει θάρρος καί μέ σπρώχνει νᾶρθω νά κοινωνήσω. Ποιό εἶναι αὐτό; Ὅτι Σύ θέλεις νά κατοικεῖς μέσα μου· καί αὐτό τό δικό Σου τό θέλω, κάνει καί μένα νά θέλω, κάνει κι ἐμένα νά Σέ ποθῶ, κάνει καί μένα νά μή Σέ φοβᾶμαι, ἀλλά νά ἔρχομαι μέ λαχτάρα νά σέ συναντήσω καί νά σέ κοινωνήσω. Ἄλλωστε κοινωνία σημαίνει ἔνωση.

Δέν εἶναι ὁ πόθος αὐτός τόσο εὐκόλος γιά ὄλους τούς ἀνθρώπους. Ἐμεῖς τό ἀκοῦμε, ἐνδεχομένως καί νά τό λαχταρᾶμε· ἀλλά γιά νά τό ἀποκτήσουμε πρέπει καί νά κουραστούμε, πρέπει νά τό ζητᾶμε στήν προσευχή μας. Καί δεύτερον πρέπει νά προσπαθοῦμε μέ τήν ἄσκηση, μέ τή νηστεία, μέ τήν περισυλλογή, μέ τή μελέτη, μέ τή φιλανθρωπία καί τήν ἐλεημοσύνη, πού δίνει φτερά στήν πνευματική ζωή, νά ἐφελκύουμε τή χάρη τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι ἀνεβαίνουμε κι ἐμεῖς σέ ἄλλου εἴδους δένδρο καί περιμένουμε τόν Χριστό νά περάσει.

Νᾶστε βέβαιοι πώς θά περάσει, πώς θά μᾶς προσέξει, πώς θά μᾶς καλέσει καί πώς θά μᾶς σώσει.

ΠΡΟΣ ΔΙΑΚΡΙΣΙΝ

«Πρεσβεία Χριστού» Μία νέα αίρεση στην Ελλάδα

Πρωτ. Βασιλείου Α. Γεωργοπούλου
Λέκτορας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

ΣΤΙΣ ΝΕΟΠΕΝΤΗΚΟΣΤΙΑΝΙΚΕΣ - Χαρισματικές κινήσεις, πού δημιουργήθηκαν σέ αφρικανικές χώρες και οι όποιες αναπτύχθηκαν ραγδαία επεκτείνοντας τις «ιεραποστολικές» τους δραστηριότητες στην Εύρώπη και τις Η.Π.Α., ανήκει και η κίνηση «Πρεσβεία Χριστού» (Christ Embassy).

Πρόκειται για μία κίνηση πού ιδρύθηκε στην Νιγηρία και πού άρχισε νά δραστηριοποιείται και εκτός αυτής, στη Νότια Αφρική, στις Η.Π.Α, στην Αγγλία και φυσικά στην Ελλάδα, από τά τέλη του 2010. Ίδρυτής της κίνησης είναι ο αφρικανός πεντηκοστιανός πάστορας Κρίς Όγιακιλόμε, ο όποιος μαζί μέ την γυναίκα του Άνιτα παρουσιάζονται στά έντυπα της κίνησης ως οι υπεύθυνοι καθοδηγητές της. Ο έν λόγω πάστορας είναι ταυτοχρόνως πρόεδρος του Believers Love World Incorporated, πού αποτελεί τον ιεραποστολικό βραχίονα της αίρεσης.

Η κίνηση από τό 2000 εκδίδει σέ πολλές γλώσσες, τελευταία και στά ελληνικά, τό έντυπο «Ραφωδιά της Αλήθειας». Αποτελεί ένα έντυπο πνευματικής καθοδήγησης των μελών της κίνησης, τό όποιο περιέχει θέσεις του ίδρυτή της αίρεσης και της συζύγου του. Ταυτοχρόνως αποτελεί ένα καθημερινό βοήθημα

μελέτης της Αγίας Γραφής. Από την ελληνική έκδοση (2011) του έν λόγω έντυπου και τίς θέσεις πού σ' αυτό καταγράφονται, θά δώσουμε όρισμένα βασικά στοιχεία πού σχετίζονται μέ τό χαρακτήρα και τίς διδασκαλίες της έν λόγω κίνησης.

Στό έν λόγω έντυπο υπάρχει μία διαρκής υπόμνηση και προτροπή προς τά μέλη της κίνησης για την ύποχρέωση πού έχουν για τή διάδοση των θέσεων της, για μία όσο τό δυνατόν μεγαλύτερη δραστηριοποίησή τους στά διάφορα προγράμματά της, ως μορφή έκφρασης της αφοσίωσης των μελών της στό Χριστό. Παρατηρούμε, δηλαδή, ένα «ιεραποστολικό» ακτιβισμό, ο όποιος είναι σύνηθες φαινόμενο στις Πεντηκοστιανικές κινήσεις και φυσικά όχι μόνο, σ' αυτές.

Δέν απουσιάζει ή γλωσσολαλία και μάλιστα ως προϋπόθεση για νά πάρει κάποιος μέρος στην άρπαγή της Εκκλησίας. Η άρπαγή, μάλιστα, στό έντυπο της κίνησης παρουσιάζεται μέ μία άμεσότητα, ως μία πραγματικότητα πού βρίσκεται επί θύραις. Αναφέρει ή κίνηση χαρακτηριστικά: «Πρέπει νά καταλάβεις ότι είμαστε αυτοί πού βρίσκονται στον τελευταίο γύρο της σκυταλοδρομίας. Είμαστε ή γενιά πού θά δει την άρπαγή της Εκκλησίας».

Ἡ κίνηση ὑπόσχεται, ἐπίσης, θεραπείες ἀσθενειῶν, θαύματα κατὰ τρόπο ἄμεσο καί ἐξ ἀποστάσεως μέσω τῆς πίστεως καί τῆς ἀφοσίωσης σ' αὐτήν. Εἶναι πολύ χαρακτηριστικός ὁ σχετικός ἰσχυρισμός τους: «Σήμερα μεταδίδουμε κάποιες ἀπό τίς τεράστιες συναθροίσεις μας ζωντανά μέσω δορυφόρου καί ἰντερνέτ καί εἶναι θαυμάσιο νά βλέπουμε μέ ποιόν τρόπο σέ μία καί μόνο συνάθροιση, ἄνθρωποι ἀπό διάφορα μέρη τοῦ κόσμου λαμβάνουν θαύματα ταυτόχρονα. Αὐτά εἶναι τά σημερινά θαύματα».

Φυσικά ἀπό τή διδασκαλία τῆς κίνησης δέν ἀπουσιάζει μία ἀκόμη βασική παράμετρος τῶν Πεντηκοστιανῶν· οἱ προφητεῖες. Σύμφωνα μέ τούς ἰσχυρισμούς τους: «Ἡ Ἁγ. Γραφή μᾶς λέει νά μήν περιφρονοῦμε τίς προφητεῖες (Α΄ Θεσ. 5,20) ἐπειδὴ εἶναι τά ἐργαλεῖα καί τά ὄπλα πού χρειαζόμαστε γιά νά πολεμήσουμε καί νά νικήσουμε στόν ἀγῶνα τῆς πίστεως».

Ἐνα ἀκόμα βασικό στοιχεῖο, τό ὁποῖο πρέπει νά ὑπογραμμίσουμε σχετικά μέ τήν ἐν λόγῳ αἰρετική κίνηση, εἶναι καί ὁ μετ' ἐμφάσεως τονισμός τῆς ὑποχρέωσης τῶν ὁπαδῶν της νά δίνουν τά δέκατα τῶν μηνιαίων ἢ ἐτησίων εἰσοδημάτων τους στήν κίνηση, ὡς μορφή προσφορᾶς στό Θεό. Ἀναφέρεται μέ σαφήνεια: «Τά δέκατά σου γιά παράδειγμα ἀνήκουν στό Θεό καί ἀναμένει ἀπό σένα νά τά δίνεις σ' Αὐτόν σέ κάθε περίπτωση». Ἐδῶ πρέπει νά ἐπισημάνουμε ὅτι ἡ παρουσία καί ἡ ἀποδοχή τῆς πρακτικῆς τῶν δέκατων, καθῶς δέν εἶναι κοινή πρακτική ὅλων τῶν Πεντηκοστιανικῶν – Χαρismaticῶν κοινοτήτων, ἀποτελεῖ ἓνα μόνιμο σημεῖο ἐντάσεως μεταξύ τους, μέ μερικῆς ἐξ αὐτῶν νά φθάνουν νά κατηγοροῦν ὅσες κινήσεις τά ἀποδέχονται, ὅτι υἱοθετοῦν ἰουδαϊκά νομικά ἔθιμα.

Ἐξ ὧν ἀναφέραμε, πιστεύουμε, ὅτι δέν ὑπάρχει καμία ἀμφιβολία γιά τήν προέλευση καί τόν χαρακτήρα τῆς ἐν λόγῳ κίνησης.

Αὐτοποιμαντική: ἦ, Ψάχνοντας πίσω ἀπό τὰ προσωπεῖα Στόν Σεβ. Μητροπολίτη Πέργης κύριο Εὐάγγελο, ὀφειλή

Πρωτ. Κωνσταντίνου Καλλιανῶ,
Ἐφημ. Ἱ. Ν. Ἁγίου Παντελεήμονος Σκοπέλου, Ἱ. Μ. Χαλκίδος

ΟΤΑΝ ΒΡΕΘΕΙΣ στό κατώφλι τοῦ πόνου, ὅταν στιγματιστεῖς ἀπό τίς κορυφαῖες τῆς ἀγωνίας ὥρες, τότε οἱ ἀνάγκες σου γιά μιὰ χειραψία ἀδελφική, γιά ἕνα χαμόγελο πού θά θραύει τούς καθρέφτες τῆς φαρμακωμένης σου ζωῆς, αὐξάνονται ὄλο καί περισσότερο. Γιατί τότε χρειάζεται νά στυλωθεῖς, νά βρεῖς τίς ρίζες τοῦ ἑαυτοῦ σου ἀπ' ὅπου καί θά κρατηθεῖς, ἐλπίζοντας πάντα στό ἔλεος τοῦ Θεοῦ καί στή συναντίληψη τῶν «φίλων καί τῶν πλησίων», ἀλλά καί ὄλων ὅσοι πασχίζουν νά δοῦν μέσ' ἀπό τόν πόνο σου τό δικό τους δείκτη εὐαισθησίας. Ὅπως ἐπίσης τότε εἶναι πού χρειάζεται ὁ συνάνθρωπος καί, γιά νά μή πολυλογῶ, τότε εἶναι πού ἀναμένεις τή συνδρομή του σ' αὐτή σου τή ζητεία: μιὰ ζητεία προσφορᾶς τῆς ἀνθρωπιᾶς καί τῆς φιλοτιμίας τοῦ ἄλλου, ὥστε νά προστρέξει χαρίζοντας ἕνα χαμόγελο κι ἕνα λόγο εἰλικρινῆ, τίμιο, φιλάδελφο καί φιλόξενο.

Στέκομαι ἔπειτα ἀπό ἰκανό χρονικό διάστημα, διάστημα ὀχτώ χρόνων, καί πασχίζω νά βάλω σέ μιὰ τάξη πρόσωπα, γεγονότα, συμπεριφορές.

Ξαναβλέπω τή χορεία τῶν συνανθρώπων πού συνάντησα σέ πολυτελεῖς αἴθουσες, σέ μεγάλοπρεπα γραφεῖα, σέ θέσεις ἀνώτερες. Βλέπω ὄλους ἐκείνους πού ἀδιαφόρησαν, κρατώντας ὅμως τὰ σχήματα καί

τήν ἀναγκαῖα ἀπόσταση, ὥστε νά περιφρουρεῖται ἡ ἡσυχία τους. Συναντῶ καί πάλι ἐκεῖνα τὰ πρόσωπα πού στέκουν ἀτσαλάκωτα πίσω ἀπό τὰ φρούρια-γραφεῖα τους καί πασχίζω νά ἐρμηνεύσω τήν ψυχρή τους ἀντιμετώπιση στό κορυφαῖο μου πρόβλημα καί φυσικά τήν ἐπιθυμία τους νά τοῦς ἀφήσω τό γρηγορότερο ἡσυχους.

Ὡστόσο, ὅταν περάσουν ἐκεῖνες οἱ ὥρες τῶν ἀνήσυχων καί ἀγωνιωδῶν καταστάσεων, ὅταν διέλθεις σχεδόν ἀλώβητος κι αὐτές τίς συμπληγάδες, τότε εἶναι εὐκόλο νά καταλάβεις κάποια πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐξισοροποῦν μέσα σου ποικίλες ἀντιδράσεις, ἀντιλήψεις περιέργες καί δύστροπους ψυχωτικούς κινδύνους. Γιατί τότε μπορεῖς νά δεῖς τὰ πράγματα μέ ἡρεμία καί κατανόηση. Καί τοῦτο, ἐπειδή πίσω ἀπό τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα καί τίς συμπεριφορές τους ὑπάρχει ἢ μπορεῖ νά ὑπάρχει τό ἄγνωστο παιχνίδι, στό ὁποῖο εἶναι κεκλιμένοι νά συμμετάσχουν. Ἔτσι, πίσω ἀπό τίς φαινομενικές καταστάσεις τῆς ἀταραξίας καί τῆς ἀδιαφορίας, τῆς ἀπουσίας κάθε εἰλικρινοῦς συνδρομῆς, τῆς λησμονημένης εὐαισθησίας καί ἀνθρωπιᾶς, μπορεῖ νά κρύβεται μιὰ ἐπώδυνη κατάσταση, ἕνας σταυρός βαρύτερος τοῦ δικοῦ σου, πού τόν συγκαλύπτει γιά λίγο αὐτή ἡ στάση, αὐτή ἡ τάση γιά ὑπεροχή, γιά κυ-

ριαρχία. Ποιός γνωρίζει άν στό βάθος τής ψυχής αυτών τών ανθρώπων δέν ύπάρχει μιá τρικυμία, ή όποία και ταλανίζει τό εΐναι, άν τά σπλάχνα τους δέν τά ροκανίζει ή άρρώστια, πού και τελικά ρυθμίζει όλες τίς πτυχές του ανθρώπινου βίου, όταν φτάσει στή κορύφωσή της;

Έτσι βλέπεις πίσω από τ' άγνωστα αυτά πρόσωπα και τό δικό σου τό πρόβλημα· συγκρίνοντάς το λοιπόν πιό ψυχραιμα, πασχίζεις νά ρυθμίσεις τό βίο σου κατά τέτοιο τρόπο, ώστε νά μπορέσεις νά σταθείς όρθιος άπέναντι στά σοβαρά προβλήματα, τά όποία όλο και περισσότερο ύψώνουν τά τείχη τους.

Πάντως όφείλω νά όμολογήσω και νά καταθέσω, ως προσωπικής άναψυχής βίωμα και διεξοδό από κάποιες πνιγηρές και άρρωστημένες ώρες μέσα σέ γραφεία και νοσοκομεία, μεσοΰντος του θερους, τή δροσερή και φιλόξενη πλατεία τής Μονής Πετράκη, όπου πέρασα πολλά μεσημέρια, κάτω από τίς ζείδωρες φυλλωσιές τών δέντρων και σιμά σ' ένα ιερό χώρο, χώρο γνώριμο από παλιά. Η άρμονία του ήρεμου θερινού μεσημεριού συνταίριαζε πλήρως μέ τό σεμνό και ευκατάνυκτο Καθολικό, τό όποίο, παρ' όλο πού ήταν κλειστό εκείνες τίς ώρες, ώρες κοινής ήσυχίας, έν τούτοις απέπνεε ένα κάλλος, μιá παρηγορία, μιá άνάπαυση, βοηθώντας πλήρως στή άποφόρτιση τής ψυχής. Έκει γύρω και τά σεμνά κελλία, συντρόφευαν, έστω και

κλειστά, γιατί άφηναν στήν ψυχή εκείνους τους σταλαγμούς από τό τόσο ευώδες και βαθύ ποίημα του γείτονά μου, του Άλέξανδρου Παπαδιαμάντη.

«Κίνησα πάλι για νά ρθώ, Χριστέ μου, στήν αυλή σου...».

Αυτή ή αυλή πού ξέρει ν' άναπαύει, ή όποια αυλή του Κυρίου εΐναι πού μεταβάλλει τον πόνο μας σέ άναψυχή, τον θυμό μας σέ συγκατάβαση και φυσικά τήν όργή σέ μιá σταγόνα ευαισθησίας και περισκεψης. Γιατί έδω εΐναι πού χωράμε όλοι, πού μποροΰμε νά ξαποστάσουμε, νά βγάλουμε τό ψωμί, τό νερό και τή ντομάτα, για νά στυλωθοΰμε, αλλά και ν' άποθέσουμε τήν άδυναμία μας στά χέρια του Θεού πού εΐναι εκεί κοντά και μάς άκούει.

Πάνε χρόνια από τότε. Όμως ή αυλή εκείνης τής άθηνάικης Μονής άκόμα μέ άναψύχει, μέ διδάσκει και μέ παρηγορεί, γιατί οί βλοσυρές μορφές τών ανθρώπων δέν έπαψαν νά ύπάρχουν, οί άποστάσεις νά κρατούνται μέ περισσή βεβαιότητα και φυσικά ή άπανθρωπία νά γίνεται δικαίωμα του καθενός, πού επιμένει νά θεωρεί τον έαυτό του τό κέντρο αυτου του μάταιου κόσμου... Έστω για λίγες ώρες. Γιατί τίς ύπόλοιπες, του ήμερήσιου κύκλου του, τίς διατρέχει ή βασανισμένη και πικραμένη βιοτή, έπιμερισμένη σέ ποικίλες θλίψεις και σταυρούς. Τό έρώτημα όμως εΐναι άν έχουν κι αυτοί άνακαλύψει μιá δροσερή αυλή όπου θά ξαποστάσουν.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Νεομάρτυς*

Ἐπιμέλεια: Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη

Ο ΑΓΙΟΣ Ἰωάννης, ὁ Νεομάρτυρας, ὁ Βραχωρίτης, γεννήθηκε τὸ 1790 στήν Κόνιτσα τῆς Ἠπείρου, ἔδρα τοῦ Ἐπισκόπου Βελλᾶς καί ὑπαγόταν στή Μητρόπολη Ἰωαννίνων. Οἱ γονεῖς του ἦταν Μωαμεθανοί· ἔτσι μεγάλωσε καί ἀνατράφηκε ἀπό γονεῖς ἀλλόθρησκους, γι' αὐτό πῆρε καί τὸ ὄνομα Χασάν.

Ὁ πατέρας του ἦταν τοῦρκος ἱερωμένος καί θρησκευτικός ἀρχηγός τῆς περιοχῆς· κατεῖχε τὸ ἀξίωμα τοῦ σεῖχη καί ἀπὸ τῆ θέσης αὐτῆ ἐπηρέαζε τὴν τοπικὴ κοινωνία.

Ὅταν ὁ Ἰωάννης ἢ Χασάν ἔγινε εἴκοσι περίπου χρονῶν, πῆγε στὰ Γιάννενα, ὅπου κυβερνήτης τότε ἦταν ὁ Ἀλῆ Πασᾶς. Μετὰ ἀπὸ λίγο καιρὸ ἔγινε δερβίσης. Στὰ Γιάννενα ἔμεινε γιὰ πολὺ καί οἱ Τοῦρκοι τῆς περιοχῆς τὸν ἐκτιμοῦσαν λόγω τοῦ πατέρα του. Γιὰ ἄγνωστο λόγο ἔφυγε ἀπὸ ἐκεῖ καί μέσω τῆς Ἄρτας ἔφθασε στὸ Βραχώρι, τὸ σημερινὸ Ἀγρίνιο, μεγάλο ἐμπορικὸ κέντρο. Τὴν ἐμπορικότητα αὐτὴ τὴν ἐκμεταλλεύονταν μεγάλες τούρκικες οἰκογένειες, γι' αὐτὸ οἱ Χριστιανοὶ φοβόντουσαν τοὺς Τούρκους.

Διοικητῆς, καί φίλος τοῦ πατέρα τοῦ Ἰωάννη, ἦταν τότε στὸ Ἀγρίνιο ὁ Γιου-

σοῦφ Ἀράπης, ὁ ὁποῖος ἐγκατέστησε τὸν Ἰωάννη στὸ διοικητήριό του. Ἐκτελοῦσε μεγάλες καί δύσκολες ἀποστολές.

Ὁ Ἰωάννης, κατὰ βᾶθος, ἀγαποῦσε τὸ Χριστό, καί οἰκειοποιήθηκε ἀρκετὲς χριστιανικὲς συνήθειες (φοροῦσε συχνὰ χριστιανικά ἐνδύματα πετώντας τὸ σκουφί καί ὅ,τι ἄλλο θύμιζε τὴν ἔνδυση τῆς θρησκείας του). Ἐκανε παρέα πλεον μόνο μὲ χριστιανούς, ζοῦσε καθ' ὅλα χριστιανικά, καί ἤθελε νὰ βαπτισθεῖ Χριστιανός, γι' αὐτὸ πῆγε στήν Ἰθάκη, ὅπου πῆρε τὸ ὄνομα ἀπὸ Χασάν Ἰωάννης καί κοντὰ σέ πνευματικὸ πατέρα διδάχθηκε τὴν Ὀρθόδοξη Πίστη.

Ἀπὸ τὴν Ἰθάκη ὁ Ἰωάννης πῆγε στὸ χωριὸ Μαχαλά Εἰερομέρου, τὸ ὁποῖο σήμερα ὀνομάζεται Φυτεῖες. Στὸ χωριὸ αὐτὸ ἔκανε ἡσυχὴ ζωὴ καί δούλευε στὰ κτήματα. Ἀφοσιώθηκε στὴ δουλειά του, ἀγαποῦσε τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ, πῆγαινε στὴ Θεία Λειτουργία καί κοινωνοῦσε τακτικά. Στὰ χωράφια ὅπου ἐργαζόταν ἀνακάλυψε μιά σπηλιά, μέσα στὴν ὁποία ἔβαλε εἰκονίσματα. Ὡρες ἀτελείωτες πῆγαινε ἐκεῖ καί προσεύχονταν. Ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς αἰσθήματα ἀγάπης καί λατρείας γιὰ τὸ Χριστὸ πλημμύριζαν τὴν καρδιά του.

* Ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Χρήστου Γερ. Σιάσου: *Οἱ Ἅγιοι τῆς Αἰτωλοακαρνανίας*, Μεσολόγηι 2009^β, μέ μικρὲς περικοπές.

Γιά τούς γονεῖς του ὁ Χασάν, καί τώρα πιά Ἰωάννης, ἦταν ἐξαφανισμένος. Τό 1813 ὁ πατέρας του ἔμαθε τά πάντα γιά τό γιό του. Ἀποφάσισε τότε νά στείλει φίλους του στό Μαχαλά νά τόν βροῦν καί νά τόν πείσουν νά γυρίσει πίσω. Ὁ Ἰωάννης τούς ἀγνόησε καί αὐτοί ἐπέστρεψαν ντροπιασμένοι.

Στό Μαχαλά ὅμως ἕνας ἄλλος Τοῦρκος μόλις ἔμαθε γιά τόν Ἰωάννη εἰδοποίησε στό Μουσελίμη τοῦ Ἀγρινίου, ὁ ὁποῖος ἔστειλε στρατιῶτες νά συλλάβουν τόν Ἰωάννη. Τόν ἔφεραν στό Δικαστήριο τοῦ Ἀγρινίου. Ἐκεῖ, ὁ Ἰωάννης ὁμολόγησε ὅτι εἶναι χριστιανός ἀρνούμενος, ὅμως, κάθε ἄλλη κατηγορία. Ἐκνευρισμένος ὁ Μουσελίμης ἀπό τίς ἀπαντήσεις τοῦ Ἰωάννη, διέταξε νά τόν κλείσουν στή φυλακή καί νά τόν βασανίσουν. Τοῦ πέρασαν ἀλυσίδα στό λαιμό κι ἄρχισαν νά τόν δέρνουν· ὁ Ἰωάννης ὑπέφερε ὅλα τά μαρτύρια μέ καρτερία. Ἡ ἐμμονή τοῦ Ἰωάννη στή χριστιανική θρησκεία ἔκανε τό Μουσελίμη νά διατάξει νά θανατωθεῖ μέ ξίφος. Οἱ δῆμιοι τόν ἔφεραν μπρός στήν ἐκκλησιά τοῦ Ἀγ. Δημητρίου, κοντά στό μεγάλο πλάτανο. Τή στιγμή ἐκείνη θυμήθηκε τή βοήθεια πού δέχθηκε παλαιότερα ἀπό τόν ἱερέα τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου. Ἐνας δῆμιος προκαλοῦσε τόν Ἰωάννη λέγοντας: «Ποῦ εἶναι ὁ Χριστός σου, Χασάν; Ποῦ εἶναι, νά σέ βγάλει ἀπό τά χέρια μας;»

Ὁ Ἅγιος παρακάλεσε τούς δῆμιους νά τοῦ λύσουν τά χέρια γιά νά κάνει τό σταυρό του, ἀλλά δέν εἰσακούστηκε. Πρόλαβε, ὅμως, καί ψέλλισε τό «Μνήσθητί μου Κύριε, ὅταν ἔλθεις ἐν τῇ Βασι-

λείᾳ Σου». Μετά ἀπό λίγα λεπτά τό ξίφος πέρασε στό λαιμό τοῦ Ἰωάννη. Ἦταν Τετάρτη 23 Σεπτεμβρίου 1814.

Τήν ἐπομένη τοῦ μαρτυρίου του εὐλαβεῖς χριστιανοί πῆραν τό λείψανο τοῦ Ἀγίου καί τό ἐνταφίασαν μέ τιμή σέ κάποιο χωράφι. Τά ἅγια λείψανά του τά μετέφεραν κρυφά στήν Ἱ. Μ. Προυσιωτίσης καί τά τοποθέτησαν σέ κρύπτη πάνω ἀπό τό παρεκκλήσιο. Ὁ Νεομάρτυς Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βραχωρίτης ἀπέδειξε ὅτι ἡ πίστη τοῦ Χριστιανοῦ δέν εἶναι μόνο θεωρητική. Εἶναι ὁμολογία σταθερή καί δυναμική, κυρίως σέ περιόδους δύσκολες καί κρίσιμες. Εἶναι μαρτυρία καί μαρτύριο, ὅπως τήν αἰσθάνθηκαν καί τήν ἔζησαν παλαιότεροι καί νεώτεροι μάρτυρες, ἄνδρες καί γυναῖκες.

Πέρασαν πολλά χρόνια ἀπό τή θυσία τοῦ Νεομάρτυρα Ἰωάννη, ὥσπου ἕνα δειλινό, ἕνα ἀμούσταχο παιδί 13 χρονῶν ἄκουσε μιὰ φωνή πού ἐρχόταν ἀπό τόν πλάτανο. Τό συμβάν αὐτό τό ἀνακοίνωσε στους δικούς του, οἱ ὁποῖοι δέν τόν πίστεψαν. Μιά ἄλλη ἡμέρα, ἐπαναλήφθηκε τό ἴδιο συμβάν σέ μιὰ κοπέλα. Ἀμέσως ἔκαναν ἀγιασμό οἱ ἱερεῖς τοῦ ναοῦ κάτω ἀπό τόν πλάτανο καί συνέδεσαν τά δύο γεγονότα μέ τό μαρτύριο τοῦ Ἀγίου Ἰωάννη.

Τόν Ἰανουάριο τοῦ 1974 ἀνοίχθηκε ἡ κρύπτη καί ἤλθαν στό φῶς τά λείψανα τοῦ ἀγίου καί ἔγινε ἡ σχετική φύλαξη-τακτοποίηση.

Στήν πόλη τοῦ Ἀγρινίου ἡ μνήμη τοῦ Ἀγίου τιμᾶται στίς 23 Σεπτεμβρίου, ἐνῶ στήν Ἱ. Μ. Προυσοῦ τήν ἡμέρα εὕρεσης τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου του, στίς 4 Ἰανουαρίου.

Ἐπιμέλεια: Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντά,

Στό τεύχος τοῦ Ὀκτωβρίου 2011 δημοσιεύεται ἐπιστολή τοῦ π. Κωνσταντίνου Χαλβατζάκη μέ τήν ὁποία ζητεῖ ἀπάντηση στό ἐρώτημα κάποιου “εὐλαβοῦς ἁθέου” συγγραφέως σχετικῶς μέ τή στάση τοῦ Ἰωσήφ κατά τήν σφαγή τῶν νηπίων ὑπό τοῦ Ἡρώδου. Ὁ συγκεκριμένος συγγραφέας μέμφεται τόν Ἰωσήφ ὅτι ἀντί νά ἀντιδράσει ὅπως κάθε ἄνθρωπος καί νά ἐνημερώσει γιά τό ἐπικείμενο κακό τῆς σφαγῆς, τό ὁποῖο εἶχε πληροφορηθεῖ ἀπό τόν Θεό, ἐνδιαφέρεται μόνον γιά τόν ἑαυτό του καί τήν οἰκογένειά του. Ὁ συγγραφέας μάλιστα, ἐνῶ θεωρεῖ μῦθο τήν ἱστορική διήγηση τοῦ Εὐαγγελίου, ἐκμεταλλεύεται τόν “μῦθο” γιά νά ψέξει τό πρόσωπο τοῦ Ἰωσήφ καί μέσα ἀπό αὐτό τήν ὄλη διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου.

Κατά τήν προσωπική μου γνώμη ὁ “εὐλαβῆς ἁθεος” εἴτε διαστρέφει ἐκουσίως τά γεγονότα γιά νά ἔχει τήν ἀφορμή πού χρειάζεται νά κατηγορήσει τούς Χριστιανούς, τήν ζωή τους καί τό Εὐαγγέλιο, μία ἀπό τίς δύο πηγές τῆς Πίστεώς μας, εἴτε “μανεῖς ἐταράττεται” καί βλέπει ὅ,τι θέλει.

Πάτερ Κωνσταντίνε, τό ζήτημα δέν θέλει ἰδιαίτερη μελέτη οὔτε προσφυγή στους Πατέρες, διότι ἀπλῶς εἶναι ἀνύπαρκτο καί κατασκευασμένο γιά νά

σκανδαλίσει. Στό ἴδιο τό Εὐαγγέλιο βλέπουμε ὅτι πουθενά, δέν ἀναφέρεται, καί ἐδῶ βρίσκεται ἡ διαστροφή, ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἐνημερώθηκε γιά τήν σφαγή τῶν νηπίων. Τό μόνο, τό ὁποῖο πληροφόρησε ὁ ἄγγελος τόν Ἰωσήφ εἶναι ὅτι κινδυνεύει τό “παιδίον”. “...ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ’ ὄναρ τῷ Ἰωσήφ λέγων ἐγερθεῖς παράλαβε τό παιδίον καί τήν μητέρα αὐτοῦ καί φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καί ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἄν εἶπω σοι μέλλει γάρ Ἡρώδης ζητεῖν τό παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό”.

Ἔτσι μάλιστα, ὅπως ἱστορεῖ ὁ Εὐαγγελιστής τά γεγονότα, καταλαβαίνουμε ὅτι τό πιθανότερο εἶναι ὅτι ἀκριβῶς γιά τόν λόγο αὐτό δέν ἐνημερώθηκε ὁ Ἰωσήφ γιά τήν γενική σφαγή τῶν νηπίων, διότι θά προσπαθοῦσε νά τήν ἀποτρέψει. Ἀλλωστε ὁ Ἰωσήφ, ἄν καί “δίκαιος ὦν”, ὑπερβαίνει τόν νόμο καί προσπαθεῖ νά φυγαδέψει τήν Θεοτόκο ὅταν μαθαίνει τήν ἐγκυμοσύνη Της ἀντί νά τήν παραδώσει στό λιθοβολισμό. Ὁ Ἰωσήφ, ὁ τόσο ὑπάκουος στό νόμο τοῦ Θεοῦ, ὑπερβαίνει τόν Νόμο νικώμενος ἀπό τήν φιλανθρωπία του. Πῶς λοιπόν θά μποροῦσε νά ἀντιδράσει τόσο ἐγωιστικά καί ἀπάνθρωπα ὅπως ἐσκεμμένα τόν παρουσιάζει νά συμπεριφέρεται ὁ “εὐλαβῆς ἁθεος”;

Π. Βασίλειος / fbasilios@yahoo.gr

Ἄξιότιμε κ. Διευθυντά,

Στήν Ἐνορία τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ στό Βελβεντό τιμήσαμε τόν μακαριστό Ἐπίσκοπο Διονύσιο, Μητροπολίτη Σερβίων καί Κοζάνης, κάνοντας μνημόσυνο μέσα στή Θ. Λειτουργία τό Σάββατο, 17 Δεκεμβρίου 2011, μνήμη τοῦ Ἁγίου Διονυσίου Ἐπισκόπου Αἰγίνης, τοῦ ἐν Ζακύνθῳ.

Ἡ Ἐνορία συστάθηκε ὡς εὐχαριστιακό-λειτουργικό σῶμα στό τέλος τῆς δεκαετίας τοῦ '50, ὡς ὀδυνηρό ἀποτέλεσμα τῆς πυρπόλησης ἀπό τά γερμανικά στρατεύματα Κατοχῆς τῶν τριῶν ὄρεινῶν τῶν Πιερίων ὀρέων Κοινοτήτων, τοῦ Παλαιογρατσάνου, τοῦ Καταφυγίου καί τῆς Σκούλιαρης, ἀπό τίς ὁποῖες ἕνα μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τους κατέβηκε καί κατοίκησε στό Βελβεντό καί ὀφείλει (ἡ Ἐνορία) στόν Μητροπολίτη Διονύσιο Ψαριανό τήν ὀνομασία, τή θεμελίωση τοῦ Ναοῦ καί τήν ἀφιέρωση τοῦ συλλογικοῦ σώματός της στόν Ἅγιο Διονύσιο τόν ἐν Ὀλύμπῳ καί τήν τέλεση στίς 15 Σεπτεμβρίου τοῦ '63, τῶν ἐγκαινίων του μέ ἱερό λείψανο τοῦ Πρωτομάρτυρα Στεφάνου, μέ πρῶτο Ἐφημέριο τόν Πρεσβ. Ἰω. Παπαδημητρίου.

Τό χρέος, μᾶς ὤθησε ἀπό σεβασμό, νά θυμηθοῦμε εὐχαριστιακά καί τιμητικά τόν Μητροπολίτη Διονύσιο, ὁ ὁποῖος λειτούργησε στήν Ἐνορία καί κήρυξε στό λαό τό λόγο τοῦ Θεοῦ, μέ τό προσωπικό του ἀνεπανάληπτο ὕφος καί ἦθος, ἀφήνοντας ἀγαθή θύμηση καί γλυκύ σεβασμό στή μνήμη τοῦ λαοῦ τῆς Ἐνορίας.

Στή Λειτουργία ψάλαμε τά Κύριε ἐλέησον καί τά Παράσχου Κύριε σέ ἦχο πλάγιο τοῦ τετάρτου, πού τή μουσική

τους ἔγραψε ὁ Ἐπίσκοπος Διονύσιος, πού σοῦ μεταδίδουν τήν αἴσθηση τῆς βεβαιότητας, πῶς ὀλόκληρο τό ἐκκλησιαστικό σῶμα κινεῖται μέ σταθερότητα καί σιγουριά στήν ἐκζήτηση τοῦ θείου ἐλέους, ἀγγίζοντάς το, σάν νά εἶναι χειροπιαστό, γιά νά τό λάβει τελικά γιά τή σωτηρία του.

Ἄντί κοινωνικοῦ, ψάλαμε τό Εὐλογητός ὁ Θεός καί Πατήρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πού ὅσοι τό ἀκοῦν, ἔστω καί γιά πρώτη φορά, ὑποβάλλονται ἀπό τή μουσικότητα καί τό λόγο καί ἀνάγονται στή μέθεξη τῆς ἀναμονῆς τῆς κοινωνίας τοῦ Σώματος καί τοῦ Αἵματος τοῦ Κυρίου, γιά τήν ὑπερχείλιση τῆς σοφίας, γιά τήν παρηρησία παρουσίας μπροστά στόν ἀναστημένο Χριστό. Νά εὐχесαι γιά μᾶς, ἅγιε Ἐπίσκοπε Διονύσιε.

π. Κωνσταντῖνος Ἰ. Κώστας

Ἄξιότιμε κ. Διευθυντά,

Εἶμαι ἱερέας στήν Μ. Δημητριάδος καί λαμβάνω τό περιοδικό "Ἐφημέριος" κάθε μήνα. Τά θέματα εἶναι πολύ ἐνδιαφέροντα, καθῶς καί οἱ συγγραφεῖς τους. Θά ἤθελα νά ζητήσω τή δυνατότητα λήψης τοῦ περιοδικοῦ σέ ἠλεκτρονική μορφή, ὥστε νά ὑπάρχει μία εὐκολότερη ἀναζήτηση καί ἀξιοποίηση τοῦ περιεχομένου. Ἀφετέρου δέ, νά περιορίζεται σιγά-σιγά καί τό κόστος τῆς ἐκτύπωσης, πού πιστεύω εἶναι σημαντικό, ἰδιαίτερα στήν ἐποχή πού ζοῦμε.

Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ,

Καλά κι εὐλογημένα Χριστούγεννα.

π. Στέργιος Τζήμκας

Βόλος

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ

Ἐπιμέλεια: Σταῦρος Τερζῆς

- Ἀγαθαγγέλου (Ἐπισκόπου Φαναρίου): *Ἀγωνία στό ὄρος τοῦ κόσμου. Κείμενα ἐκκλησιαστικῆς αὐτοσυνηδησίας*, ἐκδ. Π. Κυριακίδη, Ἀθήνα 2010.
- Αἰμιλιανοῦ Σιμωνοπετρίτου (ἀρχιμ.): *Νηπτικὴ ζωὴ καὶ ἀσκητικοὶ κανόνες. Ἑρμηνεία στοὺς ὀσίους πατέρες Ἀντώνιο, Αὐγουστῖνο καὶ Μακάριο*, ἐκδ. Ἰνδικτος, Ἀθήνα 2011.
- Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στήν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση, *Διαπολιτισμικότητα καὶ θρησκεία στήν Εὐρώπη. Μετά τὴν ἐπικύρωση τῆς συνθήκης τῆς Λισσαβόνας*, ἐκδ. Ἰνδικτος, Ἀθήνα 2011.
- Βασίλειος ὁ Κρής: *Γέροντας Ἀλύπιος. Ἀπαντήσεις σέ προβληματισμούς*, ἐκδ. Ἐπτάλοφος, Ἀθήνα 2011.
- Δρίτσα Δημητρίου: *Σύγχρονοι προβληματισμοί*, ἐκδ. Λεξίτυπον, Ἀθήνα 2011.
- Ἱερά Μονή Παντοκράτορος, *Λειμωνάριον*, ἐκδ. Ἱερά Μονή Παντοκράτορος, Ἁγιον Ὄρος 2011.
- Καραδήμου Εὐάγγελου: *Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ ὀσίου Γέροντος Πορφυρίου*, ἐκδ. Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος, Μήλεσι Ἀττικῆς 2011.
- Κασελούρη Ἀρετῆς: *Ἀκολουθίες τῆς Κυριακῆς, κείμενα καὶ νεοελληνικὴ ἀπόδοση*, ἐκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2011.
- Κύριλλος (πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας): *Ἐλευθερία καὶ Εὐθύνη. Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ἀξία τοῦ προσώπου*, ἐκδ. Ἐν πλῶ, Ἀθήνα 2011.
- Λαμπροπούλου Βαρνάβα (ἀρχιμ.): *Ἀναζητώντας ἐλευθερία*, ἐκδ. Ἱεράς Μονῆς Προφήτου Ἡλιοῦ, Πρέβεζα 2010.
- Μεταλληνοῦ Γεωργίου (πρωτοπρ.): *Ὁ Ρωμηός καὶ τό θαῦμα. Κείμενα νεοελληνικῆς αὐτοσυνηδησίας*, ἐκδ. Ἀρμός, Ἀθήνα 2011.
- Παπαδάκη Βασιλείου (ἀρχιμ.): *Τό νόημα τῶν θλίψεων στήν ζωὴ μας*, ἐκδ. Ἱεράς Μονῆς Ἀγίας Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας, Ρέθυμνο 2011.
- Παστουρματζῆ Μαρίας: *Ὁ Ἅγιος (μυθιστόρημα)*, ἐκδ. Ἐν πλῶ, Ἀθήνα 2011.
- Στουφῆ-Πουλημένου Ἰωάννα: *Χριστιανικὴ καὶ Βυζαντινὴ ἀρχαιολογία καὶ τέχνη*, ἐκδ. Παρρησία, Ἀθήνα 2011.

- Στεργίου Ν. Σάκκου: *Ἀναφορά Εὐγνωμοσύνης*, Ἔκδοση Ο.Χ.Α. «Ἁγία Βαρβάρα», Γρεβενά 2011².

Τό βιβλίον πραγματεύεται τό πέρασμα τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτη Φλωρίνης κυροῦ Αὐγουστίνου ἀπό τά Γρεβενά. Ἡ δεδομένη συγγραφική δεινότητά τοῦ καθηγητῆ κ. Σάκκου καί ἡ ἀγάπη τῶν πνευματικῶν παιδιῶν τοῦ ἀείμνηστου ἱεράρχη στά Γρεβενά, πέρα ἀπό τόν φόρο τιμῆς πού ἀποτίουν στήν διακονία του, προσφέρουν μέ τό βιβλίον αὐτό θαυμάσιο, σεμνό ἀλλά καί μεστό δείγμα κατάθεσης ψυχῆς γιά τήν προσφορά ἑνός ἀνθρώπου, τό μήκος κύματος τοῦ ὁποῖου δείγματος χαρακτηρίζεται ἀπό τόν ὄρο «εὐγνωμοσύνη», μία λέξη, πού ἀκόμα, ἄς μου ἐπιτραπεῖ, καί στόν χῶρο τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας σήμερα, εἴτε λησμονεῖται εἴτε ἔχει ἀλλοιωθεῖ ὡς πρός τό πριεχόμενον.

- Ἄρχιμ. Ἀποστόλου Καβαλιώτη: *Δυσλεξία καί Ἐκπαίδευση: Προσεγγίσεις καί τεχνικές ἀντιμετώπισης*. Δῆμος Φερῶν. Σειρά «Εἰδική Ἀγωγή καί Ἐκπαίδευση», Ἀλεξανδρούπολη 2009.

Σχολικός Σύμβουλος τῆς 8^{ης} περιφέρειας Εἰδικῆς Ἀγωγῆς Ἄνατ. Μακεδονίας καί Θράκης, ἐκτός ἀπό κληρικός, ὁ συγγραφέας καταγίνεται στό βιβλίον αὐτό μέ τό θέμα τῆς δυσλεξίας, προβλήματος παλαιοῦ, τό ὅποιο τά τελευταῖα χρόνια ἀποτελεῖ μία ἀπό τίς σημαντικές αἰτίες πού προξενοῦν δυσκολίες στό σχολεῖο. Προσεγγίζει τό πρόβλημα ἀπό κάθε πλευρά του μέ ἐνάργεια καί εὐστοχῆ διείσδυση, ἀναλύει τόν ρόλο κάθε ἐμπλεκόμενου σέ αὐτό καί διαλύει τούς φόβους πού δημιουργοῦνται στό περιβάλλον τοῦ μαθητῆ. Τό βιβλίον ἐνδιαφέρει ὄχι μόνον ἐκπαιδευτικούς καί γονεῖς, ἀλλά καί κάθε πρόσωπο πού ἔχει σχέση μέ τήν πνευματική ἀνάπτυξη παιδιῶν.

- Ἄρχιμ. Τιμοθέου Κιλίφη: *Οἱ σταγόνες στούς ὠκεανούς τῆς ζωῆς μας*, Ἀθήνα 2011.

Μέ τό γνωστό του ὕφος καί μικρά, ἐπιγραμματικά κείμενα, ὁ συγγραφέας σχολιάζει καθημερινά προβλήματα καί προτείνει λύσεις μέ πολλά παραβολικά παραδείγματα, στό πλαίσιο τῆς προσπάθειάς του νά κάνει ὅσο τό δυνατόν πιό εὐκόλα προσιτό τό περιεχόμενο καί τήν πνευματικότητα τῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας μας.

- Πρωτ. Κωνσταντίνου Φραγκιαδάκη: *Πιστεύω, ἀγαπῶ καί ἐλπίζω (Συνοπτική Ὁρθόδοξη Κατήχηση)*, Χαϊδάρι 2011.

Στό κομψό καί σύντομο πόνημά του, ὁ συγγραφέας δίνει μία προσεγμένη περίληψη τῆς μελέτης καί τῶν ἐρωτημάτων τῶν μελῶν τῆς ἀπογευματινῆς σύναξης, στόν

Ἰ. Ν. Κοιμ. Θεοτόκου στό Χαϊδάρι, σχετικά μέ τήν προσέγγιση τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως. Τά τρία ρήματα πού ἀποτελοῦν τόν τίτλο τοῦ βιβλίου συμπυκνώνουν τήν οὐσία αὐτῆς τῆς μελέτης, πού εἶναι ἡ πίστη στόν Θεό, ἡ ἀγάπη στόν συνάνθρωπο καί ἡ ἐλπίδα στήν Ἁγία Τριάδα. Τά ὑπόλοιπα τά οἰκονομεῖ ἡ Θ. Χάρις, καταλήγει μεστά καί παρήγορα ὁ συγγραφέας.

- Πρωτ. Βασιλείου Θερμοῦ: *Θησαυρός σέ πῆλινα Σκεύη. Ἡ ψυχοσωματική ἐπιβάρυνση τῶν κληρικῶν μας καί τῶν συζύγων τους*, Ἀθήνα 2011.

Καίριο καί ἐξαιρετικά ἐνδιαφέρον γιά κληρικούς ἀλλά καί λαϊκούς τό θέμα τοῦ γνωστοῦ κληρικοῦ καί πολυγραφοτάτου συγγραφέα, ὁ ὁποῖος, μέ ἐπιστημονικό τρόπο ἀλλά καί τίς προσωπικές ἐμπειρίες ὡς πρεσβύτερος καί ψυχολόγος, ἀναλύει τά προβλήματα τῆς ἐπίδρασης τῶν ψυχικῶν πιέσεων ἀπό τά βάρη τοῦ λειτουργήματός τους, σέ ὅλους τους τομεῖς τῆς ζωῆς, τῶν κληρικῶν καί τῶν συζύγων τους, τίς σχέσεις μέ τόν μητροπολίτη, τούς συνεφημερίους, τούς συνεργάτες, τό περιβάλλον τους γενικότερα. Χρησιμοποιώντας τήν διεθνή καί τήν ἐλληνική γνώση γιά τό θέμα, στατιστικές, πίνακες καί παραθέτοντας σχετικούς σχολιασμούς καταλήγει στήν διαπίστωση ὅτι τό λειτούργημα τοῦ κληρικοῦ εἶναι ἀπό ἐκεῖνα πού ἐπιβαρύνονται περισσότερο καί ὅτι πρέπει πολλά νά γίνουν γιά τά πρόσωπα αὐτά, ἀρχίζοντας ἀπό τήν κατανόηση καί τήν ἐπίγνωση τῶν προβλημάτων.

- Ἀρχιμ. Κυρίλλου Κωστοπούλου: *Ἡ ἐργασία ὡς ἀπαιχμαλωσία ἀπό τόν ἐγωκεντρισμό*, Ἐκδόσεις Γρηγόρη, Ἀθήνα 2011.

Χρησιμοποιώντας τίς ἀπόψεις ἀρχαίων Ἑλλήνων καί Ρωμαίων φιλοσόφων καί τήν διδασκαλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ συγγραφέας, ἐπί πολλά ἔτη ἱεροκῆρυξ τῆς Ἱ. Μ. Πατρῶν, ἀποδεικνύει μέ σαφήνεια ἀλλά καί χωρίς πλατυασμούς, συγκεκριμένα καί οὐσιαστικά, τήν ἀλληλοπεριχώρηση τῆς ἐργασίας καί τῆς κοινωνίας καί τονίζει τήν ἀνάγκη τῆς ἐργασίας ὡς μέσου ἀπεγκλωβισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τήν αὐτάρκεια καί τόν ἐγωκεντρισμό, ἰδίως στήν ἐποχή μας, καί τονίζει τήν σπουδαιότητά της ὡς κοινωνικοῦ παράγοντα στά πλαίσια τῶν διανθρωπίνων σχέσεων.

- Ἀρχιμ. Νικοδήμου: *Ἡ Μυστική Ἀνάγνωσις τῶν εὐχῶν τῆς θείας Λειτουργίας*, Ἐκδόσεις «Τῆνος», ἐν Ἀθήναις 2011.

Ὁ τρόπος τῆς ἀνάγνωσις τῶν εὐχῶν τῆς θείας Λειτουργίας, θέμα πού ὅπως γνωρίζουν οἱ ἀναγνώστες μας ἐρευνήθηκε πρόσφατα καί ἀπό τίς σελίδες τοῦ «Ἐφημερίου» καί μέ τήν συμβολή τοῦ π. Νικοδήμου, εἶναι θέμα πού ἐκφράζει τήν θεολογία τῆς λατρείας, ὅπως εἰσαγωγικά τονίζει ὁ συγγραφέας. Ἀναλύοντας ἱστορικά τό θέμα στίς καλαίσθητες σελίδες τοῦ πονήματός του, ὁ συγγραφέας τονίζει τόν ἐγκλωβισμό τοῦ ἀνθρώπου στά σύγχρονα ἀδιέξοδα τά ἀδιέξοδα, τή λύτρωση ἀπό τά ὁποῖα θά ἐπιτύχει μόνον μέ τήν στροφή του πρὸς τόν Δημιουργό του.

● Στίς 6.12.2012, ὁ Σεβ. Χαλκίδος, κατά τήν Θ. Λειτουργία, χειροτόνησε σέ πρεσβύτερο τόν Διάκονο π. Λουκά Σταμέλο, ἀδελφό τῆς Ἰ. Μ. Εὐαγγελισμοῦ Σκιαθίου καί στίς 11.12.2011, κατά τήν Θ. Λειτουργία στόν Ἰ. Ν. Ἀγ. Ἀποστόλων Χαλκίδος, χειροθέτησε Ἀναγνώστη τόν μαθητή τῆς Β' Λυκείου κ. Γ. Γαϊτανάρο, στέλεχος τῶν Κατασκηνώσεων καί τῆς Χορωδίας-Ὀρχήστρας τῶν Νέων τῆς Ἰ. Μητροπόλεως, καί σέ Πρεσβύτερο τόν Διάκονο π. Ρηγίνο Νομικό, ἀπό τήν Σκόπελο, πτυχιούχο τῆς Ἀνωτ. Ἐκκλ. Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἀδελφό τῆς Ἰ. Μ. Εὐαγγελιστρίας Σκιαθίου.

● Στίς 11.12.2012 ἡ ἐνορία τῆς Ἀγ. Μαρίνης Ἡλιουπόλεως, μετά τόν Παν. Ἐσπερινό γιά τήν ἑορτή τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Βελεστίνου κ. Δαμασκηνοῦ, τίμησε πρόσωπα πού συνδέθηκαν μέ τήν ἱστορία της: τόν πρόσφατα συνταξιοδοτηθέντα ἐφημέριο τοῦ Ἰ. Ναοῦ Πρωτ. Σπυρίδωνα Μανταδάκη καί τήν πρεσβυτέρα του, τόν ἀπερχόμενο πρέσβη τῆς Πολωνίας στήν Ἑλλάδα Μ. Κλίγκερ καί τόν πρ. Δήμαρχο Ἡλιουπόλεως κ. Ἰ. Ἀναγνώστου. Στούς τιμωμένους ἐπιδόθηκαν τιμητικά μετάλλια ἢ πλακέττες καί ὁ κ. Δαμασκηνός ἔκαμε τήν ὀνοματοδοσία τῆς αἴθουσας δεξιῶσεων τοῦ Ναοῦ ὡς αἴθουσα «Πρωτοπρεσβύτερος Σπυρίδων Μανταδάκης».

● Στόν πανηγυρίζοντα Ἰ. Ν. Ἀγ. Σπυρίδωνος Ν. Ἰωνίας Βόλου, στό τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας ὁ Σεβ. Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος ἀπένειμε τιμητική διάκριση στόν Πρόεδρο τοῦ Ἰδρύματος «Δεληγεώργη» κ. Νικ. Δεληγεώργη, ὁ ὁποῖος προσέφερε τό ποσό τῶν 15.000€ γιά τήν ἀποπεράτωση καί λειτουργία τοῦ Πνευμ. Κέντρου τοῦ Ἰ. Ναοῦ καί κατόπιν ἀποκάλυψε τήν σχετική ἀναμνηστική πλάκα στό Κέντρο.

● Προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Ἰταλίας κ. Γενναδίου καί μέ τή συμμετοχή τῶν Ἀρχῶν τῆς Γαληνοτάτης καί πλήθους πιστῶν ἀπό τό Βένετο καί τό ἐξωτερικό, τελέσθηκε ἡ Ἀρχ. Θ. Λειτουργία καί ὁ Μ. Ἀγιασμός στόν ἱστορικό Μητροπολιτικό Ναό Ἀγ. Γεωργίου τῶν Ἑλλήνων Βενετίας. Ἀκολούθησε λιτάνευση τοῦ Τιμ. Σταυροῦ καί τῆς Ἰ. Εἰκόνας τῆς Βαπτίσεως τοῦ Κυρίου πρός τήν «Ponte dei Greci» (Γέφυρα τῶν Ἑλλήνων), ὅπου πραγματοποιήθηκε ἡ τελετή τοῦ καθαγιασμοῦ τῶν ὑδάτων.

● Στίς 7.01.12, ἑορτή τῆς συνάξεως τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, κατά τήν Ἀρχ. Θ. Λειτουργία στόν Ἰ. Ν. Κοιμ. Θεοτόκου (Παναγίτσας) Π. Φαλήρου, ὁ Σεβ. Ν. Σμύρνης κ. Συμεών, ἐκτιμώντας τόν ζῆλο, τήν ἀφοσίωση καί τή σεμνότητά τους, ἀπένειμε τό ὄφρικό τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου στούς ἱερεῖς π. Ἰωσήφ Ταγαράκη καί π. Κων. Παπαθανασίου.

ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΑ

Πρωτ. Γεώργιος Βαμβακίδης,
Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος
Ἰ. Μ. Ζιχνῶν καί Νευροκοπίου,
Ἐκπρόσωπος Τύπου Ἰ.Σ.Κ.Ε.

ΣΥΜΦΩΝΑ μέ τήν ὑπ' ἀριθμ. 27717/3201/2011 ἐνημέρωση τοῦ Τ.Π.Δ.Υ. Δ/ση Τομέα Προνοίας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, χρειάζονται πρόσθετα νέα δικαιολογητικά γιά τήν χορήγηση τοῦ ἐφ' ἅπαξ τῶν Κληρικῶν, τά ὁποῖα καί παραθέτουμε πρός ἐνημέρωση τῶν ἀγαπητῶν μας ἀδελφῶν.

1) Γιά τοὺς δικαιούμενους ἐφ' ἅπαξ, λόγω συνταξιοδότησης:

α) Αἴτηση συμπληρωμένη ὅπως τό ὑπόδειγμα

β) Δ.Α.Υ.Κ.

γ) Βεβαίωση ἀποδοχῶν (βασικός μισθός, ἐπίδομα χρόνου ὑπηρεσίας) πού ἔλαβε ὁ ἀσφαλισμένος κατά τά πέντε (5) τελευταῖα ἔτη, ἀπό τήν ἀποχώρηση ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἐπί τῶν ὁποίων παρακρατήθηκαν ἀσφαλιστικές εἰσφορές ὑπέρ τοῦ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.

δ) Φωτοτυπία Δελτίου Ἀστυνομικῆς Ταυτότητος.

2) Γιά τοὺς δικαιούμενους ἐφ' ἅπαξ, βάσει τοῦ Ν. 3232/2004:

α) Αἴτηση συμπληρωμένη ὅπως τό ὑπόδειγμα

β) Πλήρες Πιστοποιητικό Ὑπηρεσιακῶν Μεταβολῶν

γ) Βεβαίωση ἀποδοχῶν (βασικός μισθός, ἐπίδομα χρόνου ὑπηρεσίας) πού ἔλαβε ὁ ἀσφαλισμένος κατά τά πέντε (5) τελευταῖα ἔτη, ἀπό τήν αἴτηση γιά ἐφ' ἅπαξ, ἐπί τῶν ὁποίων παρακρατήθηκαν ἀσφαλιστικές εἰσφορές ὑπέρ τοῦ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.

δ) Βεβαίωση ἀποδοχῶν-κρατήσεων τοῦ τελευταίου μήνα ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας

ε) Βεβαίωση ἀπό τήν ὁποία νά προκύπτει ἡ μισθολογική κατηγορία τοῦ ἀσφαλισμένου, καθώς καί ἡ ἀκριβῆς ἡμερομηνία πού τοῦ χορηγήθηκαν μισθολογικά κλιμάκια κατά τά τελευταῖα πέντε (5) ἔτη τῆς ὑπηρεσίας του

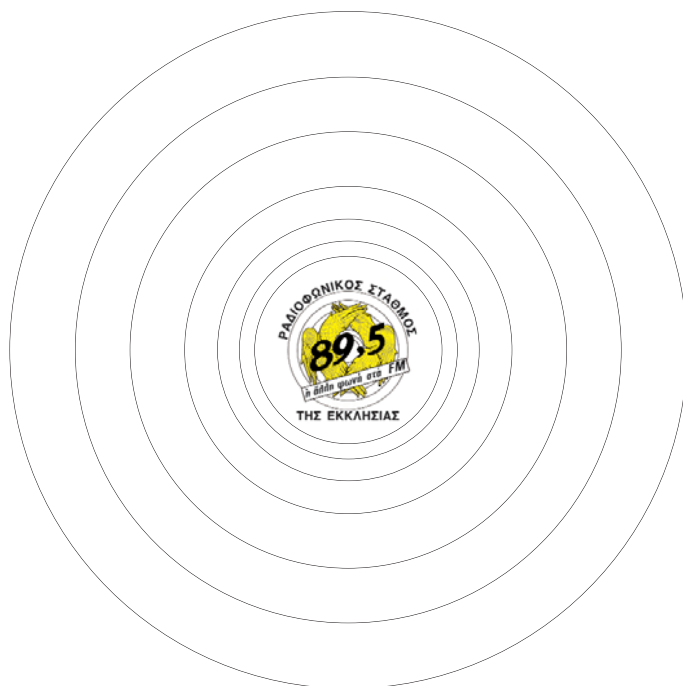
στ) Βεβαίωση ἔναρξης κρατήσεων ὑπέρ τοῦ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.

ζ) Φωτοτυπία Δελτίου Ἀστυνομικῆς Ταυτότητος.

Ὅταν τά ὡς ἄνω δικαιολογητικά ἀποστέλονται στό Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. διά μέσου τῆς Ἰ. Μητροπόλεως πού ἀνήκει ὁ Κληρικός, συνοδεύονται μέ διαβιβαστικό τῆς Ἰ. Μητροπόλεως.

Είδοποίηση για τούς παραλήπτες τοῦ περιοδικοῦ «Ἐφημέριος»

Ἐνημερώνουμε τούς κληρικούς ἀναγνώστες τοῦ «Ἐφημερίου» ὅτι λόγω τοῦ τριπλασιασμοῦ τῆς ἀξίας τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν καί τῆς εὐρύτερης δυσμενοῦς οικονομικῆς καταστάσεως, τὰ Ἐκκλησιαστικά Περιοδικά ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ καί ΕΚΚΛΗΣΙΑ, μέ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πρὸς τό παρόν δέν θά ἀποστέλλονται μέ τὰ Ἑλληνικά Ταχυδρομεῖα στήν διεύθυνσή σας, ἀλλά στίς κατά τόπους Ἱερές Μητροπόλεις, προκειμένου νά διανέμονται κατά τίς Ἱερατικές Συνάξεις στούς δικαιούχους Ἐφημερίου.

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.Α.
Αριθμός Άδειας
10

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1856/2004 ΚΕΜΠΑ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 2355

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.)
Ίω. Γενναδίου 14 115-21 Άθήναι
Τηλ. 210-72.72.253. Fax: 210-72.72.251
ISSN 1105-7203